

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 23.7.2009
KOM(2009) 374 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2008

{SEK(2009) 1004}

Úvod

SPRÁVA KOMISIE

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2008

{SEK(2009) 1004}

Úvod

1. Vo výročnej správe o hospodárskej súťaži sa tento rok po prvýkrát uvádza kapitola zameraná na tému, ktorá sa v oblasti politiky hospodárskej súťaže považuje za mimoriadne dôležitú. Pre tento rok sa zvolila téma „Kartely a spotrebitelia“.
2. Prvý oddiel tejto správy poskytuje prehľad o tom, akým spôsobom sa ďalej rozvíjali a uplatňovali nástroje politiky hospodárskej súťaže, najmä antitrustové pravidlá, pravidlá upravujúce fúzie a pravidlá štátnej pomoci. V druhom oddiele sa rozoberá, ako sa tieto a ďalšie nástroje používali vo vybraných sektoroch. V treťom oddiele sa uvádza prehľad aktivít týkajúcich sa spotrebiteľov pripravených v minulom roku. Štvrtý oddiel je zameraný na spoluprácu v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž (ECN) a s vnútroštátnymi súdmi, zatiaľ čo piaty oddiel je venovaný medzinárodnej činnosti. A napokon v šiestom oddiele sa uvádza stručný opis medziinštitucionálnej spolupráce.
3. Z dôvodu veľmi zložitej finančnej a hospodárskej situácie, v ktorej sa Európa nachádzala v roku 2008, a spôsobu, akým táto situácia ovplyvnila životaschopnosť európskych podnikov, sa v tohtoročnej správe osobitná pozornosť venuje posudzovaniu opatrení na záchranu a reštrukturalizáciu zo strany Európskej komisie. Takúto požiadavku vyslovil aj Európsky parlament vo svojom uznesení týkajúcom sa výročných správ o politike hospodárskej súťaže za roky 2006 a 2007¹.
4. Ďalšie informácie možno nájsť v podrobnom pracovnom dokumente útvarov Komisie a na internetovej stránke GR pre hospodársku súťaž².

¹ Pozri bod 30 [Uznesenia Európskeho parlamentu z 10. marca 2009 o správach o politike hospodárskej súťaže za roky 2006 a 2007](#) (2008/2243(INI)).

² http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

OSOBITNÁ KAPITOLA: KARTELY A SPOTREBITELIA

5. Boj proti kartelom je rozhodujúci pre zabezpečenie, aby sa konečnému spotrebiteľovi poskytli výhody riadne fungujúceho režimu hospodárskej súťaže na danom trhu výrobkov a služieb. Vytváranie kartelov patrí k najzávažnejšiemu porušeniu práva hospodárskej súťaže. Kartely chránia účastníkov pred konkurenciou, a tak im umožňujú zvyšovať ceny, obmedzovať výrobu a rozdeliť si trhy. Výsledkom je, že finančné prostriedky končia na nesprávnom mieste, spotrebitelia sú poškodzovaní vyššími cenami a dochádza k zúženiu ponuky výrobkov a služieb.
6. Z prípadov, ako napríklad banánový kartel³, vyplýva, že vplyv kartelu na konečných spotrebiteľov môže byť priamy, ak sú kupujúcimi alebo užívateľmi výrobku alebo služby. Tí, ktorí nakupujú tieto výrobky a služby každodennej spotreby, pociťujú na svojich peňaženkách vyššie ceny spotrebných výrobkov v dôsledku existencie kartelov. Opatrenia Komisie zamerané na presadzovanie práva a opatrenia orgánov hospodárskej súťaže v členských štátoch zamedzujú tomuto predražovaniu, zabráňujú jeho pokračovaniu v budúcnosti a odrádzajú spoločnosti od toho, aby sa opätovne zapájali do takéhoto správania.
7. Aj na trhoch, kde priamymi zákazníkmi sú priemyselní zákazníci a kde k porušovaniu práva hospodárskej súťaže dochádza na vyššej úrovni dodávateľského reťazca, je pre spotrebiteľov v konečnom dôsledku boj proti takýmto kartelom prínosný. Napríklad v prípade *autosklá*⁴ boli predmetným výrobkom automobilové sklá, ktoré spotrebitelia kupujú ako súčasť svojich vozidiel a v prípade opráv. Predražovanie komponentov, akými sú napríklad automobilové sklá, ovplyvňuje celkovú cenu vozidla alebo opravy. Výhody nižších cien v dôsledku hospodárskej súťaže potom nie je možné preniesť na spotrebiteľov. Aj keby vyššiu cenu vstupného výrobku výrobca dokázal pred predajom konečného výrobku absorbovať, v konečnom dôsledku môže stále dôjsť k poškodeniu spotrebiteľa, napríklad tým, že to spôsobí obmedzenie iných služieb, alebo bude k dispozícii menej finančných prostriedkov na inovácie a rozvoj nových, lepších výrobkov. Aj keď zvýšenie cien môže byť malé, kombinácia týchto zvýšení môže ovplyvniť veľké investície do inovácií, výrobkov alebo služieb. Výhody hospodárskej súťaže sa potom strácajú, čo negatívne ovplyvňuje celkovú prosperitu.
8. Uvedené príklady dokazujú, prečo je dôležité, aby Komisia prijala opatrenia na zastavenie činnosti kartelov a prevenciu ich vzniku. Zákazmi protikonkurenčného správania a ukladaním pokút členom kartelu Komisia v konečnom dôsledku nechce dosiahnuť len potrestanie členov týchto kartelov za ich správanie v minulosti, ale predovšetkým odradiť každú spoločnosť od toho, aby pokračovala alebo sa podieľala na protikonkurenčnom správaní. Komisia samotná sa však v jednotlivých prípadoch neangažuje v úsilí o získanie kompenzácie pre zákazníkov. Žaloby o náhradu škôd na základe rozhodnutí Komisie je možné predložiť vnútroštátnym súdom (podrobnejšie informácie sa uvádzajú v kapitole 11 Bielej knihy – Žaloby o náhradu škody pre

³ Tlačová správa IP/08/1509, 15.10.2008

⁴ Tlačová správa IP/08/1685, 12.11.2008

porušenie antitrustových pravidiel ES⁵, v ktorej sa uvádzajú konkrétne politické návrhy na prekonanie prekážok, ktoré v súčasnej dobe bránia účinnej kompenzácii).

9. Preventívny účinok ukladania pokút je rozsiahlejší než aktuálny jednotlivý prípad. Komisia prostredníctvom svojej politiky pokutovania podporuje kultúru dodržiavania práva hospodárskej súťaže na úrovni celej skupiny (company group). Preto, aj keď k porušeniu právnych predpisov dôjde v dôsledku konania jednotlivcov v rámci menšieho celku organizácie alebo dcérskej spoločnosti, pokutou na úrovni organizácie sa zdôrazní význam, ktorý by výkonní a riadiaci pracovníci, správne rady a akcionári mali prikladať právnym predpisom z oblasti hospodárskej súťaže a snažiť sa zabrániť, aby dochádzalo k porušovaniu práva zo strany každého zamestnanca v rámci každej činnosti, na ktorej sa skupina (company group) podieľa. Takto môže pokuta za kartelovú dohodu ovplyvniť širší sektor priemyslu, ktorý sa pravdepodobne dozvie o takomto prípade a o rizikách spojených s účasťou na kartelových dohodách. Komisia ukladá vyššie pokuty v prípade opakovaných porušení právnych predpisov: ak tá istá spoločnosť viackrát poruší právo hospodárskej súťaže, je zrejmé, že neprisúdila dostatočný význam kultúre dodržiavania právnych predpisov a je potrebné uplatniť silnejší odstrašujúci prostriedok. Napríklad vo veci *autosklá* Komisia zvýšila pokutu pre spoločnosť Saint-Gobain o 60 %, pretože opakovane porušila právne predpisy a už jej bola uložená pokuta za dva kartely v sektore plochého skla⁶. Takéto signály zdôrazňujú potrebu dodržiavania právnych predpisov, pretože pokračovanie porušovania alebo nové porušenie bude znamenať omnoho vyššiu pokutu.
10. Komisia môže kartely odhaliť mnohými spôsobmi: analyzovaním trhu na získanie dôkazov o protikonkurenčnom správaní alebo nadobudnutím dôkazov z iných zdrojov. Tieto dôkazy môžu pochádzať priamo od spotrebiteľov alebo iných zákazníkov spoločností porušujúcich právne predpisy. Prípadne môžu pochádzať od osôb spojených so spoločnosťou, ktoré chcú „podať udanie“, alebo od samotných členov kartelu využívajúcich takto program zhovievavosti. Prísne sankcie za kartelové dohody ich naozaj podnecujú k tomu, aby odstúpili od tajnej dohody a spolupracovali s Komisiou v rámci programu zhovievavosti, a to tak, že poskytnú usvedčujúce dôkazy. Tento súbor ustanovení sám o sebe nie je zameraný na to, aby umožnil niektorým porušovateľom uniknúť pokutám za porušenie práva, ale sleduje vyšší cieľ, a to skončiť s dohodami medzi spoločnosťami spôsobujúcimi ujmu a umožniť ich cielené vyšetrovanie.
11. Podľa programu zhovievavosti z roku 2006 môže byť prvá spoločnosť, ktorá poskytne dôkazy, úplne oslobodená od pokuty. Toto zvýhodnenie slúži ako mimoriadne silný stimul na prelomenie „zákona mlčanlivosti“ kartelov. V prípade kartelu *sviečkové vosky* spoločnosť, ktorá ako prvá informovala Komisiu, bola úplne oslobodená a trom ďalším členom kartelu boli znížené pokuty podľa toho, kedy sa obrátili na Komisiu a v akej miere spolupracovali. Predbežnou podmienkou každého zvýhodneného zaobchádzania je, aby podniky poskytli všetky dôkazy, ktoré vlastnia, a tak pomohli dokázať existenciu kartelu.

⁵ Ďalšie informácie o tejto téme a o politickej iniciatíve Komisie v tejto oblasti je možné získať na tejto adrese: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html>

⁶ Rozhodnutie Komisie z 23. júla 1984 vo veci COMP/30.988 *Ploché sklo (Benelux)* a rozhodnutie Komisie zo 7. decembra 1988 vo veci COMP/31.906 *Ploché sklo (Taliansko)*, Ú. v. ES L 33, 4.2.1989, s. 44.

12. V roku 2008 Komisia pokračovala vo svojom rozhodnom ťažení proti kartelom a uložila pokutu 34 podnikom⁷ v siedmich kartelových prípadoch⁸ v celkovej výške 2 271 mil. EUR. V prípade *autosklá* Komisia uložila doteraz najvyššiu pokutu za kartelový prípad, a to vo výške 1 383 mil. EUR.
13. Aj v roku 2008 útvary Komisie vypočítali všeobecné odhady škôd, ktoré kartely spôsobili hospodárstvu. Útvary Komisie preskúmali 18 kartelov, ktoré boli predmetom rozhodnutí Komisie v rokoch 2005 až 2007, veľkosť príslušných trhov, trvanie kartelov a veľmi konzervatívne odhady týkajúce sa predpokladaného predraženia. Pri predpokladanom predražení od 5 % do 15 % v prípade týchto 18 kartelov sa škody, ktoré utrpelo hospodárstvo, pohybujú od približne 4 mld. EUR do 11 mld. EUR. Ak sa vezme do úvahy stredná hodnota tohto rozsahu predraženia – 10 % – dostaneme konzervatívny odhad poškodenia spotrebiteľov zo strany týchto kartelov vo výške 7,6 mld. EUR. Aj keď toto číslo je pravdepodobne príliš nízke. Z ekonomickej literatúry zaoberajúcej sa touto témou vyplýva, že priemerné predraženie sa môže pohybovať až v rozmedzí od 20 % do 25 %.
14. Toto číslo navyše nezohľadňuje prínosy odradenia a podpory dodržiavania právnych predpisov medzi podnikmi prostredníctvom rozhodnutí o zákazoch a ukladania pokút. Prísne presadzovanie práva v súvislosti s kartelmi zabezpečuje odradenie od vzniku kartelov, ku ktorému by v opačnom prípade mohlo prísť. Úrad pre poctivé obchodovanie (Office of Fair Trading OFT) nedávno uskutočnil rozsiahly odborný prieskum o tejto záležitosti. Z tohto prieskumu vyplýva, že na každý odhalený kartel pripadá päť kartelov, ktoré v dôsledku jeho odhalenia nemohlo byť zrealizovaných alebo založených. Z tohto predpokladu vyplýva, že na základe 18 kartelových rozhodnutí v rokoch 2005 – 2007 došlo pravdepodobne k ďalším úsporám dosahujúcim rádovo okolo 60 mld. EUR.

1. NÁSTROJE

1.1. Antitrustová politika – články 81 a 82 Zmluvy o ES

1.1.1. Tvorba pravidiel a politiky

15. Komisia prijala 2. apríla **Bielu knihu o žalobách o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel ES**⁹, ktorá je súčasťou prebiehajúceho projektu politiky Komisie.
16. Európsky súdny dvor uviedol, že podľa práva EÚ každá osoba môže požadovať náhradu za ujmu, ktorú utrpela, ak existuje príčinný vzťah medzi touto ujmovou a dohodou alebo postupom zakázaným podľa článku 81 Zmluvy o ES¹⁰. Komisia

⁷ Uvedené číslo nezahŕňa spoločnosti, ktoré boli oslobodené od pokút za spoluprácu podľa oznámenia o zhovievavosti.

⁸ Nitril-butadiénový kaučuk, medzinárodné sťahovacie služby, chlorečnan sodný, fluoridy hliníku, sviečkové vosky, banány a autosklá.

⁹ Ďalšie informácie o tejto téme a o politickej iniciatíve Komisie v tejto oblasti je možné získať na tejto adrese: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html>

¹⁰ Spojené veci [C-295/04 až C-298/04 Manfredi](#) [2006] Zb. I-6619. Pozri aj vec [C-453/99 Courage/Crehan](#) [2001] Zb. I-6297. Hoci ESD hovorí len o porušení článku 81 Zmluvy o ES, z odôvodnenia Súdu vyplýva, že rovnaké úvahy sa vzťahujú aj na článok 82 Zmluvy o ES.

však zistila, že v praxi získajú obeť porušení antitrustových pravidiel kompenzáciu iba zriedka.

17. V bielej knihe sa uvádzajú konkrétne návrhy na prekonanie prekážok, ktoré v súčasnosti blokujú účinnú kompenzáciu škody, a to pri súčasnom zabezpečení dodržiavania európskych právnych systémov a tradícií. V odporúčaní sa nastoľuje rovnováha medzi právami a povinnosťami obidvoch strán, navrhovateľa i odporcu, a sú tu zahrnuté opatrenia na zabránenie zneužívania súdnych sporov. Prvoradým cieľom je zlepšiť kompenzáciu všetkých poškodených. Účinnejšie kompenzačné mechanizmy prirodzene budú zároveň prinášať prospešné odrádzajúce účinky. Komisia zamýšľa pripraviť nezáväznú usmernenie na uľahčenie výpočtu vyčíslenia škôd v antitrustových prípadoch.
18. V oblasti presadzovania práva v súvislosti s kartelovými dohodami bol zavedený nový mechanizmus, ktorý Komisii umožní riešiť kartelové prípady zjednodušeným postupom. **Balík o urovnaniach**, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2008, pozostáva z nariadenia Komisie¹¹ sprevádzaného oznámením Komisie¹², v ktorom sa nový systém podrobne vysvetľuje. Ak sa spoločnosti, ktoré videli v spise Komisie dôkazy, rozhodnú priznať svoju účasť v karteli, uviesť presný charakter svojho porušenia práva a svoju zodpovednosť za toto porušenie, pokuta uložená týmto stranám sa zníži o 10 %. Cieľom urovnaní je zjednodušiť administratívne konanie a mohli by mať za následok čerpanie menších zdrojov Komisie na súdne spory v kartelových prípadoch pred súdmi Spoločenstva, čím by sa zasa mohli uvoľniť zdroje Komisie na stíhanie iných kartelových prípadov a začať nové vyšetrovania.
19. Komisia vydala 3. decembra Usmernenie o prioritách v oblasti presadzovania práva v prípadoch zneužívania dominantného postavenia podnikov na vylúčenie konkurentov z trhu. Komisia bude v rámci priorit stíhať zneužívanie dominantného postavenia podnikov s cieľom vylúčiť konkurentov z trhu, ktoré môže obmedziť hospodársku súťaž takým spôsobom, že poškodí spotrebiteľov. Usmernenie poskytuje analytický rámec, ktorý Komisia použije na určenie, či zneužívanie dominantného postavenia podnikov na vylúčenie konkurentov z trhu môže poškodiť spotrebiteľa. Usmernenie obsahuje všeobecnú časť, v ktorej sú stanovené hlavné zásady prístupu zameraného na účinky, ktorý určuje priority v oblasti uplatňovania článku 82 ES. Tento všeobecný analytický rámec sa potom uplatňuje na najbežnejšie sa vyskytujúce formy správania zameraného na vylúčenie konkurentov z trhu, ako napríklad výhradné obchodovanie, zľavy, viazanie a balíčkovanie, predátorské praktiky, odmietnutie dodávať a stláčanie marže. Takto sa zabezpečuje transparentnosť a predvídateľnosť, pokiaľ ide o okolnosti, ktoré môžu motivovať k zásahu zo strany Komisie, a čo je dokonca ešte dôležitejšie, mali by sa takto v prvom rade odradiť dominantné podniky od určitého typu správania.
20. V priebehu roku 2008 Komisia začala alebo pokračovala v revízii nariadenia o skupinových výnimkách, ktoré sa uplatňujú na vertikálne dohody¹³, nariadenia

¹¹ Nariadenie Komisie (ES) č. 622/2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 773/2004, pokiaľ ide o vedenie konania o urovnaní v prípadoch kartelov ([Ú. v. EÚ L 171, 1.7.2008, s. 3](#)).

¹² Oznámenie Komisie o vedení konania o urovnaní s cieľom prijať rozhodnutia podľa článku 7 a článku 23 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 v prípadoch kartelov ([Ú. v. EÚ C 167, 2.7.2008, s. 1](#)).

¹³ Nariadenie Komisie (ES) č. 2790/1999 z 22. decembra 1999 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy na niektoré kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov ([Ú. v. ES 336, 29.12.1999, s. 21](#)).

o skupinových výnimkách pre motorové vozidlá¹⁴ a nariadenia o skupinových výnimkách v sektore poisťovníctva¹⁵.

1.1.2. Uplatňovanie pravidiel

21. Komisia prijala v roku 2008 v súvislosti s uplatňovaním **antitrustových pravidiel na kartelové prípady** rozhodnutia o uložení pokút 34 podnikom¹⁶ v siedmich kartelových prípadoch¹⁷ v celkovej hodnote 2 271 mil. EUR. Doteraz najvyššiu pokutu za kartelový prípad uložila Komisia v prípade *autosklá*, a to vo výške 1 383 mil. EUR.
22. Pokiaľ ide o uplatňovanie **antitrustových pravidiel na nekartelové prípady**, Komisia prijala v júli rozhodnutie¹⁸ zakazujúce organizáciám kolektívnej správy z krajín EHP, ktoré sú členmi *Medzinárodnej konfederácie spoločností autorov a skladateľov (CISAC)*, zachovávať vo svojich recipročných dvojstranných zmluvách obmedzujúce ustanovenia o členstve a výhradnosti. Nepripustný je aj zosúladený postup týkajúci sa vymedzenia územnej pôsobnosti týchto zmlúv.
23. Pokiaľ ide o **zneužívanie dominantnej pozície**, Komisia na základe oznámenia o námietkach vo veci *Microsoft* z marca 2007 prijala 27. februára rozhodnutie, v ktorom sa konštatuje, že Microsoft nesplnil svoju povinnosť ponúkať úplné a presné informácie o interoperabilite za primeraných a nediskriminačných podmienok. Spoločnosť Microsoft bola uložená konečná pokuta vo výške 899 mil. EUR¹⁹. Microsoft bol prvou spoločnosťou v histórii politiky hospodárskej súťaže v EÚ, ktorej bola uložená pokuta za nedodržanie predchádzajúceho rozhodnutia Komisie. Komisia ďalej viedla konanie týkajúce sa spoločnosti Microsoft, aby zabezpečila súlad s rozhodnutím z roku 2004 a so zásadami ustanovenými v rozsudku Súdu prvého stupňa zo 17. septembra 2007, pokiaľ ide o tvorbu cien a licenčné podmienky v súvislosti s poskytovaním informácií o interoperabilite, ktoré spoločnosť Microsoft mala zverejniť v rámci nápravného opatrenia uloženého rozhodnutím z roku 2004²⁰.
24. Vo veci *Intel* bolo 17. júna vydané doplňujúce oznámenie o námietkach podporujúce predbežné stanovisko Komisie uvedené v oznámení o námietkach z 26. júla 2007, že Intel porušil pravidlá Zmluvy o ES týkajúce sa zneužívania dominantného postavenia (článok 82) s cieľom vylúčiť svojho hlavného konkurenta AMD z trhu centrálnych procesorových jednotiek s architektúrou x86.

¹⁴ Nariadenie Komisie (ES) č. 1400/2002 z 31. júla 2002 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy na niektoré kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore motorových vozidiel ([Ú. v. ES L 203, 1.8.2002, s. 30](#)).

¹⁵ Nariadenie Komisie (ES) č. 358/2003 z 27. februára 2003 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 zmluvy na niektoré kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore poisťovníctva ([Ú. v. ES L 53, 28.2.2003, s. 8](#)).

¹⁶ Uvedené číslo nezahŕňa spoločnosti, ktoré boli oslobodené od pokút za spoluprácu podľa oznámenia o zhovievavosti.

¹⁷ Nitril-butadiénový kaučuk, medzinárodné sťahovacie služby, chlorečnan sodný, fluoridy hliníku, sviečkové vosky, banány a autosklá.

¹⁸ Vec [COMP/38.698](#) CISAC.

¹⁹ Vec [COMP/34.792](#) *Microsoft* (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).

²⁰ Komisia v roku 2006 uložila Microsoftu konečnú pokutu vo výške 280,5 mil. EUR za neposkytnutie úplných a presných informácií o interoperabilite.

25. Komisia prijala v novembri rozhodnutie o záväzkoch, v ktorom sú uvedené právne záväzné záväzky, ktoré ponúkla spoločnosť *E.ON* s cieľom riešiť obavy vyslovené počas vyšetrovania podľa článku 82 Zmluvy o ES, ktoré začalo v nadväznosti na vyšetrovanie v sektore energetiky.

1.2. Štátne opatrenia: Štátne podniky a/alebo podniky s výlučnými alebo osobitnými právami

26. Komisia pôsobila aktívne aj v oblasti dodržiavania článku 86 Zmluvy o ES, v ktorom sa členským štátom zabraňuje v súvislosti s verejnoprávnymi podnikmi a podnikmi, ktorým členské štáty priznali osobitné alebo výlučné práva, ustanoviť alebo ponechať v účinnosti opatrenia, ktoré sú v rozpore s pravidlami tejto zmluvy vo všeobecnosti a s pravidlami hospodárskej súťaže.
27. V marci Komisia prijala rozhodnutie, v ktorom konštatuje, že Grécko porušilo článok 86 v spojení s článkom 82 Zmluvy o ES tým, že ponechalo v platnosti právne predpisy, ktoré zaručovali spoločnosti Public Power Corporation, ktorá je v štátnom vlastníctve, prístup takmer k väčšine využiteľných ložísk hnedého uhlia v Grécku²¹. Keďže výroba elektrickej energie z hnedého uhlia predstavuje najlacnejšiu formu výroby elektrickej energie v Grécku, táto situácia spôsobila nerovnosť príležitostí medzi subjektmi na trhu a spoločnosti Public Power Corporation sa umožnilo zachovanie dominantného postavenia na veľkoobchodnom trhu s elektrickou energiou. Od Grécka sa požadovalo, aby predložilo návrhy na zabezpečenie, aby konkurenti získali dostatočný prístup k hnedému uhliu, ktoré by boli – ak Komisia bude považovať návrhy za vyhovujúce – pre Grécko právne záväzné na základe druhého rozhodnutia.
28. Komisia prijala 7. októbra rozhodnutie²², v ktorom konštatuje, že novelizácia slovenského zákona o poštových službách predstavuje porušenie článku 86 v spojení s článkom 82 Zmluvy o ES, pretože predtým liberalizované doručovanie hybridnej pošty sa ňou zahrnulo do vyhradenej oblasti („poštový monopol“)²³. Ani Slovenská republika, ani Slovenská pošta (poskytovateľ poštových služieb) neboli schopné preukázať, že toto rozšírenie poštového monopolu bolo nevyhnutné pre poskytovanie univerzálnych poštových služieb. Keďže Slovenská republika neinformovala Komisiu o žiadnych prijatých opatreniach na ukončenie porušovania, Komisia začala konanie proti Slovenskej republike vo veci porušenia právnych predpisov za nevykonanie rozhodnutia zo 7. októbra²⁴.

1.3. Kontrola fúzií

1.3.1. Tvorba pravidiel a politiky

29. Nápravné opatrenia sú úpravami fúzie navrhovanej zlučujúcimi sa stranami na elimináciu obáv v súvislosti s hospodárskou súťažou, ktoré identifikovala Komisia.

²¹ Pozri tlačovú správu [IP/08/386](#), 5.3.2008.

²² [Ú. v EÚ C 322, 17.12.2008, s. 10](#). Pozri aj tlačovú správu [IP/08/1467](#), 7.10.2008.

²³ Hybridná pošta je osobitná forma poštových služieb, pri ktorých sa obsah elektronicky prenesie od odosielateľa k prevádzkovateľovi poštových služieb a ten ho potom vytlačí, zabalí, roztriadi a doručí ako poštovú zásielku.

²⁴ Pozri tlačovú správu [IP/08/1997](#), 17.12.2008.

S cieľom poskytnúť lepšie usmernenie k otázkam týkajúcim sa nápravných opatrení Komisia prijala 22. októbra nové **oznámenie o nápravných opatreniach**²⁵ a zároveň zmenila a doplnila vykonávacie nariadenie²⁶. Reforma nápravných opatrení znamená hlavne kodifikáciu postupov súdov Spoločenstva z nedávnej minulosti, ale zohľadňuje aj závery zo štúdie o nápravných opatreniach²⁷ a odpovede na verejnú diskusiu o návrhu oznámenia o nápravných opatreniach.

30. Reforma uplatňuje voči stranám koncentrácie prísnejšie požiadavky, pokiaľ ide o poskytovanie informácií. Od oznamujúcich strán vyžaduje, aby poskytované informácie systematizovali. Vysvetľuje a sprísňuje požiadavky na dostatočný rozsah odpredaja a vhodnosť kupujúcich a vysvetľuje uplatňovanie ustanovení o „prijateľnom kupujúcom“ a riešenia typu „fix-it-first“. V oznámení sa zdôrazňuje, že nápravné opatrenia iné ako predaj je možné akceptovať len vtedy, ak sú svojimi účinkami rovnocenné predaju a že ťažkosti pri monitorovaní a riziká neúčinnosti môžu viesť k zamietnutiu takýchto nápravných opatrení.

1.3.2. Uplatňovanie pravidiel

31. Počet oznámení o fúziách dosahoval aj v roku 2008 rekordnú úroveň s celkovo 347 transakciami, ktoré boli oznámené Komisii, čo bola tretia najvyššia zaznamenaná úroveň. Komisia v priebehu roka prijala celkovo 340 konečných rozhodnutí. Prostredníctvom týchto konečných rozhodnutí bolo 307 transakcií počas fázy I schválených bezpodmienečne. Spolu bolo bezpodmienečne schválených 118 rozhodnutí v rámci bežného postupu a ďalších 189 bolo posúdených v rámci zjednodušeného postupu. Ďalších 19 transakcií bolo posúdených tiež vo fáze I, ale s uložením podmienok. V priebehu roka Komisia iniciovala v prípade desiatich konaní fázu II. Výrazne vzrástol počet rozhodnutí prijatých podľa článku 8 (14 alebo 4,0 % zo všetkých oznámení proti 2,5 % v predchádzajúcom roku), počet stiahnutí oznámenia počas fázy I (10, čo predstavuje 2,9 % v roku 2008 proti 1,2 % v roku 2007) a počet stiahnutí oznámení počas fázy II (3, čo predstavuje 0,9 % v roku 2008 proti 0,7 % v roku 2007). Počas roka neboli prijaté žiadne rozhodnutia zakazujúce fúziu.

1.4. Kontrola štátnej pomoci

1.4.1. Tvorba pravidiel a politiky

32. Začiatkom roku 2008 sa pozornosť Komisie v oblasti štátnej pomoci zamerala na implementáciu akčného plánu štátnej pomoci²⁸. Začiatok finančnej a hospodárskej krízy však vyvolal posun v tomto zameraní a Komisia rýchlo vydala tri oznámenia o úlohe politiky štátnej pomoci v súvislosti s krízou a procesom obnovy.

²⁵ Oznámenie Komisie o nápravných opatreniach akceptovateľných v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 a nariadenia Komisie (ES) č. 802/2004, („Vykonávacie nariadenie o fúziách“), ([Ú. v. EÚ C 267, 22.10.2008, s. 1](#)).

²⁶ Nariadenie Komisie (ES) č. 1033/2008 z 20. októbra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 802/2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi ([Ú. v. EÚ L 279, 22.10.2008, s. 3](#)).

²⁷ [Merger Remedies Study](#) (Štúdia o nápravných opatreniach súvisiacich s fúziami), GR pre hospodársku súťaž, Európska komisia, október 2005.

²⁸ Akčný plán štátnej pomoci – Menšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009, [KOM\(2005\)107 konečná verzia](#), 7.6.2005.

33. V súvislosti s **finančnou krízou** Komisia najskôr vydala úvodné usmernenie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na opatrenia prijaté v súvislosti s finančnými inštitúciami²⁹, ktoré sa výnimočne opieralo o článok 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES umožňujúci pomoc na nápravu vážnej poruchy fungovania hospodárstva členského štátu. Komisia následne svoje usmernenie doplnila a vylepšila novým oznámením o tom, ako členské štáty môžu rekapitalizovať banky v súčasnej finančnej kríze³⁰ na zabezpečenie primeranej úrovne poskytovania úverov zvyšnej časti hospodárstva, stabilizovať finančné trhy a zároveň zabrániť nadmernému narušeniu hospodárskej súťaže. Okrem toho Komisia prijala nový dočasný rámec³¹ poskytujúci členským štátom ďalšie možnosti boja proti účinkom úverovej krízy na reálnu ekonomiku. Všetky opatrenia sú časovo obmedzené do konca roka 2010, avšak Komisia na základe správ členských štátov posúdi, či by sa opatrenia nemali zachovať aj po roku 2010 podľa toho, či kríza bude pokračovať.
34. Pokiaľ ide o **implementáciu akčného plánu štátnej pomoci**, Komisia prijala, ako oznámila, všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách („GBER“)³², ktoré poskytuje automatický súhlas s celým radom opatrení pomoci³³, a tak členským štátom umožňuje poskytnúť takúto pomoc bez notifikácie Komisii pod podmienkou, že splnia všetky požiadavky ustanovené v nariadení. Komisia v súvislosti s balíkom opatrení v oblasti zmeny klímy prijala nové usmernenie o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia³⁴, ktorým sa zaviedlo štandardné posudzovanie v prípade menších prípadov a podrobné posudzovanie prípadov, ktoré môžu predstavovať výrazné narušenie hospodárskej súťaže. Komisia tiež predĺžila platnosť rámcovej úpravy štátnej pomoci pre lodné staviteľstvo³⁵ na ďalšie tri roky do 31. decembra 2011. Nové oznámenie o štátnej pomoci vo forme záruk³⁶ zavádza jasné a transparentné metodiky na výpočet prvků pomoci v záruke a poskytuje zjednodušené pravidlá pre MSP vrátane vopred určených „poplatkov safe-harbour“ a paušálnych sadzieb pre nízke záruky.
35. Okrem toho sa začali verejné konzultácie o nových pravidlách pre verejnoprávne vysielanie, o prípadnom predĺžení oznámenia o kinematografii do roku 2012 (prijatie naplánované na január 2009), usmernení pre dôkladné posúdenie regionálnej pomoci pre veľké investičné projekty a kritérií analýzy zlučiteľnosti v oblasti vzdelávania, ako aj o pomoci pre znevýhodnených a zdravotne postihnutých pracovníkov na základe individuálnej notifikácie.
36. V roku 2008 Komisia začala tiež niekoľko verejných konzultácií o procesných záležitostiach, ako napríklad konzultácie o návrhu kódexu najlepšej praxe³⁷ pre uskutočňovanie konaní vo veci kontroly štátnej pomoci a konzultáciu o návrhu oznámenia o zjednodušenom postupe v prípade určitých typov štátnej pomoci.

²⁹ [Ú. v. EÚ C 270, 25.10.2008, s. 8.](#)

³⁰ [Ú. v. EÚ C 10, 15.1.2009, s. 2.](#)

³¹ [Ú. v. EÚ C 16, 21.1.2009, s. 1.](#)

³² [Ú. v. EÚ L 214, 9.8.2008, s. 3.](#)

³³ Okrem iného pomoc pre MSP, na výskum, inovácie, regionálny rozvoj, vzdelávanie, zamestnanosť, rizikový kapitál, ochranu životného prostredia a podnikanie.

³⁴ [Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1.](#)

³⁵ [Ú. v. EÚ C 173, 8.7.2008, s. 3.](#)

³⁶ [Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008, s. 10](#) a [Ú. v. EÚ C 244, 25.9.2008, s. 32.](#)

³⁷ Pozri tlačovú správu [IP/08/1950](#), 11.12.2008.

Cieľom oboch dokumentov je zabezpečiť väčšiu transparentnosť, predvídateľnosť a účinnosť postupov štátnej pomoci v súlade s akčným plánom štátnej pomoci. Diskusie s členskými štátmi a inými zainteresovanými stranami týkajúce sa kódexu najlepšej praxe a zjednodušeného postupu sa uskutočnia začiatkom roku 2009. Prijatie návrhov je naplánované na prvú polovicu roka 2009. Komisia konzultovala aj návrh oznámenia Komisie o presadzovaní práva štátnej pomoci vnútroštátnymi súdmi³⁸.

37. V roku 2008 Komisia pokračovala vo svojom úsilí zlepšiť vymáhanie a monitorovanie rozhodnutí o štátnej pomoci. Komisia sa usiluje dosiahnuť na základe oznámenia o vymáhaní prijatého v roku 2007³⁹ účinnejšie a okamžité vykonávanie rozhodnutí o vrátení pomoci. Z informácií, ktoré predložili príslušné členské štáty vyplýva, že sa počas tohto obdobia v oblasti vymáhania pomoci dosiahol výrazný pokrok. Odráža sa to aj v sumách pomoci, ktorá sa vymohla. Z 10,3 mld. EUR neoprávnenej a nezlučiteľnej pomoci, ktorá sa mala vymôcť podľa rozhodnutí prijatých od roku 2000, sa do konca roku 2008 vymohlo približne 9,3 mld. EUR (t. j. 90,7 % celkovej sumy). Okrem toho sa vymohlo ďalších 2,5 mld. EUR na úrokoch.
38. Ako bolo uvedené v akčnom pláne štátnej pomoci, Komisia naďalej zaujíma prísny postoj k členským štátom, ktoré účinne nevykonali rozhodnutia o vrátení pomoci, ktoré im boli adresované. V roku 2008 Komisia iniciovala súdne konanie na základe článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES alebo na základe článku 228 ods. 2 Zmluvy o ES za nedodržanie povinností členských štátov v súvislosti s vymáhaním vrátenia pomoci. Komisia sa rozhodla iniciovať súdne konanie na základe článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES v piatich prípadoch, ktoré sa týkali Talianska a Slovenska a rozhodla o začatí súdneho konania na základe článku 228 ods. 2 Zmluvy o ES v ôsmich prípadoch týkajúcich sa Talianska a Španielska.
39. GR pre hospodársku súťaž uverejnilo v záujme väčšej transparentnosti a lepšej komunikácie na svojej webovej lokalite Príručku o pravidlách štátnej pomoci⁴⁰, v ktorej sú zhrnuté hlavné pravidlá týkajúce sa kontroly štátnej pomoci.

1.4.2. Uplatňovanie pravidiel

40. Z aktualizácie hodnotiacej tabuľky štátnej pomoci⁴¹ na jeseň 2008 vyplýva, že členské štáty v čoraz väčšej miere využívajú možnosti, ktoré poskytujú nedávno revidované pravidlá EÚ o štátnej pomoci, na lepšie zameranie svojej pomoci. V roku 2007 členské štáty poskytli v priemere 80 % svojej pomoci na horizontálne ciele v porovnaní s približne 50 % v polovici deväťdesiatych rokov, a to so zvýšeným čerpaním na výskum a vývoj a pomoc na ochranu životného prostredia. V súčasnej finančnej kríze sa koordinovanou činnosťou členských štátov a Komisie zabezpečilo rýchle zavedenie schém pomoci pre finančný sektor v súlade s pravidlami štátnej pomoci.

³⁸ Malo by nahradiť oznámenie z roku 1995 o spolupráci medzi národnými súdmi ([Ú. v. ES C 312, 23.11.1995, s. 8](#)).

³⁹ [Ú. v. EÚ C 272, 15.11.2007, s. 4](#).

⁴⁰ Príručka je k dispozícii na:

⁴¹ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html#vademecum
[KOM\(2008\) 751 v konečnom znení, 17.11.2008](#).

41. Celková úroveň štátnej pomoci klesla za posledných 25 rokov z viac ako 2 % HDP v osemdesiatych rokoch na približne 0,5 % v roku 2007. Hoci sa v hodnotiacej tabuľke poukazuje na to, že členské štáty pokračujú v trende zameriavania svojej pomoci na horizontálne ciele, vyplýva z nej, že v dôsledku poslednej finančnej krízy sa v roku 2008 podiel pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu v niektorých krajinách pravdepodobne výrazne zvýši.
42. V roku 2008 Komisia schválila 88 notifikovaných schém na základe rámca Spoločenstva na rok 2006 pre **výskum, vývoj a inovácie**⁴². Z nich bolo 66 schémami pomoci na výskum a vývoj, 9 schém pomoci bolo orientovaných sa inovácie a 13 bolo zmiešaných, v ktorých sa sledovali ciele výskumu a vývoja a aj inovačné ciele.
43. Okrem toho sa v niektorých individuálnych prípadoch týkajúcich sa talianskeho leteckého priemyslu prijalo dôležité rozhodnutie⁴³ na základe hodnotenia podľa rámcov Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum a vývoj z roku 1996⁴⁴ a 1986⁴⁵. Rozhodnutie prijaté 11. marca sa týka 17 individuálnych projektov výskumu a vývoja v leteckom priemysle podporovaných talianskymi orgánmi v priebehu deväťdesiatych rokov. V rozhodnutí sa požaduje okamžité splatenie úverov v prípade väčšiny individuálnych projektov, v určitých prípadoch spolu s úrokmi z omeškania. Prijemcovia splatili približne 350 mil. EUR v lehote dvoch mesiacov stanovených rozhodnutím.
44. V oblasti **financovania rizikového kapitálu pre MSP** Komisia schválila 18 schém rizikového kapitálu podľa usmernení o rizikovom kapitáli⁴⁶. Podľa kapitoly 4 usmernení sa posudzovalo 11 schém, keďže boli v súlade s ustanoveniami o bezpečných prahových hodnotách (safe harbour), čo umožňovalo jednoduchšie posúdenie. Podľa kapitoly 5 sa podrobne posudzovali tri schémy⁴⁷. V troch prípadoch Komisia dospela k názoru, že schéma nezahŕňa štátnu pomoc⁴⁸. Jedna schéma bola čiastočne vyhodnotená ako schéma, ktorá nezahŕňa štátnu pomoc a čiastočne sa hodnotila podľa kapitoly 4 usmernení⁴⁹.
45. V oblasti priemyselnej reštrukturalizácie Komisia prijala rozhodnutie, v ktorom požadovala, aby Rumunsko vymohlo 27 mil. EUR neoprávnenej pomoci v súvislosti s privatizáciou spoločnosti Automobile Craiova, ktorá bola predaná s podmienkami, ktorých cieľom bolo zabezpečiť určitú úroveň výroby a zamestnanosti výmenou za uznanie nižšej predajnej ceny⁵⁰. Okrem toho po niekoľkých rokoch preskúmania Komisia dospela k názoru, že pokusy poľských orgánov reštrukturalizovať a oživiť

⁴² [Ú. v. EÚ C 323, 30.12.2006, s. 1](#)

⁴³ [Vec C 61/2003](#) *Loi aéronautique italienne N808/85 cas individuels*

⁴⁴ [Ú. v. ES C 45, 17.2.1996, s. 5.](#)

⁴⁵ [Ú. v. ES C 83, 11.4.1986, s. 2.](#)

⁴⁶ [Ú. v. EÚ C 194, 18.8.2006, s. 2.](#)

⁴⁷ Veci [N 263/2007](#) *Technologiegründerfonds Sachsen* ((Ú. v. EÚ C 93, 15.4.2008, s. 1), [N 521/2007](#) *Risikokapitalregelung „Clusterfonds Start-up!“ Freistaat Bayern* (Ú. v. EÚ C 100, 22.4.2008, s. 2) a [N 700/2007](#) *Finance Wales JEREMIE Fund* (Ú. v. EÚ C 331, 31.12.2008, d. 2).

⁴⁸ [N 836/2006](#) *Mittelstandsfonds Schleswig-Holstein* (Ú. v. EÚ C 67, 12.3.2008, s. 1), [C 33/2007](#) *IBG Beteiligungsgesellschaft Sachsen-Anhalt mbH* (Ú. v. EÚ C 246, 20.10.2007, s. 20), [N 389/2007](#) *Rizikový kapitálový fond Niedersachsen* (Ú. v. EÚ C 145, 11.6.2008, s. 1).

⁴⁹ [N 696/2007](#) *EFRR Rizikový kapitálový fond Brandenburg* (Ú. v. EÚ C 180, 17.7.2008, s. 3).

⁵⁰ Vec [C 46/2007](#) *Privatizácia spoločnosti Automobile Craiova* (Ú. v. EÚ C 239, 6.9.2008, s. 12). Pozri tlačovú správu [IP/08/315](#), 27.2.2008.

lodenice v Gdyni a Štetíne zlyhali⁵¹. Na základe toho Komisia požadovala, aby Poľsko získalo od lodeníc neoprávnenú štátnu pomoc späť prostredníctvom kontrolovaného predaja majetku lodeníc a následnej likvidácie spoločností.

2. VÝVOJ SEKTOROV

2.1. Energetika a životné prostredie

46. **Balík o vnútornom trhu s energiou**, ktorý Komisia navrhla 19. septembra 2007, bol v roku 2008 predmetom intenzívnych diskusií medzi tromi inštitúciami. Parlament prijal svoje stanoviská o energetickom balíku počas prvého čítania v lete (18. júna pre elektrickú energiu a 9. júla pre plyn). Rada pre energetiku dospela k politickému kompromisu 10. októbra.
47. Komisia predložila 23. januára komplexný balík návrhov, ktoré prispievajú k ambicióznym záväzkom EÚ v oblasti boja proti zmene klímy a podpory výroby energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2020 a po tomto roku. V decembri Európsky parlament a Rada dospeli v úplnom súlade s návrhmi Komisie k dohode o cieľoch, ktoré sa stanú právne záväznými do roku 2020. Dohodlo sa, že emisie skleníkových plynov sa znížia o 20 %, podiel energie z obnoviteľných zdrojov sa zvýši na 20 % a energetická účinnosť sa zlepší o 20 %. Dohoda sa týkala úprav systému obchodovania s emisiami, rozšírenia úsilia o zníženie emisií mimo systému obchodovania s emisiami, záväzných vnútroštátnych cieľov, pokiaľ ide o podiel energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov, právneho rámca pre environmentálne bezpečné zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, ako aj súvisiacich návrhov o emisiách CO₂ z automobilov a o kvalite paliva. Toto umožní transformovať Európu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zvýšiť jej energetickú účinnosť. Na podporu celkovej politiky Komisie v oblasti zmeny klímy a výroby energie z obnoviteľných zdrojov obsahuje balík aj nové usmernenia o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, v ktorých sú špecifikované podmienky, na základe ktorých je možné vyhlásiť pomoc na ochranu životného prostredia za zlučiteľnú so zmluvou. Tieto usmernenia sa začali uplatňovať v apríli. V júli Komisia prijala nové všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách, podľa ktorého je štátna pomoc na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a na energetickú účinnosť pri splnení určitých kritérií oslobodená od notifikačnej povinnosti.
48. Komisia prijala 13. novembra druhý **balík strategického preskúmania energetickej politiky**⁵², ktorý obsahuje rozsiahle návrhy na zvýšenie bezpečnosti dodávok energie a okrem iného zdôrazňuje význam, ktorý pre bezpečnosť dodávok energie má fungovanie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu s energiami.
49. Riadne fungujúce energetické trhy si vyžadujú, aby subjekty vstupujúce na trh mohli mať prístup k energetickým sieťam a klientom. Komisia pokračovala v zameraní najmä na tri všeobecné typy zneužívania v energetickom a plynárenskom sektore, ktoré zahŕňajú hlavné oblasti zlyhania fungovania trhu identifikované odvetvovým

⁵¹ Veci [C 17/2005](#) *Pomoc na reštrukturalizáciu pre Stoczni Gdynia* (Ú. v. EÚ C 220, 8.9.2005, s. 7) a [C 19/2005](#) *Pomoc na reštrukturalizáciu pre Štetínske lodenice* (Ú. v. EÚ C 220, 9.9.2005, s. 7). Pozri tlačovú správu [IP/08/1642](#), 6.11.2008.

⁵² Pozri tlačovú správu [IP/08/1696](#), 13.11.2008.

prieskumom. Tieto **antitrustové vyšetrovania** sú zamerané na zneužívanie dominantného postavenia, vykorisťovateľské zneužívanie a tajné dohody.

50. V roku 2006 Komisia začala v nadväznosti na zisťovanie v sektore energetiky⁵³ vyšetrovanie na nemeckom trhu s elektrickou energiou. Komisia v priebehu vyšetrovania dospela k predbežnému stanovisku, že spoločnosť *E.ON* mohla zneužiť svoje dominantné postavenie na trhu dvomi spôsobmi. Po prvé, ako veľkoobchodník na trhu s elektrickou energiou strategickým nevyužitím celkovej výrobnnej kapacity určitých elektrární na veľkoobchodnom trhu s cieľom zvýšiť cenu. Komisia okrem toho mala obavy, že spoločnosť *E.ON* pripravila a realizovala stratégiu na odradenie tretích strán od investovania do výroby elektrickej energie. Po druhé, ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy zvýhodňovala svoju vlastnú výrobu na sekundárnom vyrovnávacom trhu s elektrickou energiou⁵⁴. V júni Komisia konzultovala so zainteresovanými stranami štrukturálne záväzky, ktoré navrhla spoločnosť *E.ON* na odstránenie týchto obáv týkajúcich protikonkurenčného správania na nemeckom trhu s elektrickou energiou⁵⁵. Výsledky potvrdili, že záväzky boli primerané a potrebné na rozptýlenie obáv. Na základe toho Komisia prijala 26. novembra rozhodnutie, ktorým sa záväzky spoločnosti *E.ON* stali právne záväznými a ukončila vyšetrovanie⁵⁶.
51. Pokiaľ ide o iné prípady týkajúce sa trhu s elektrickou energiou, Komisia v decembri vydala oznámenie o námietkach adresované spoločnosti *Electricité de France (EdF)*, v ktorom uviedla, že spoločnosť prostredníctvom uzatvárania *de facto* a /alebo *de iure* výhradných dlhodobých zmlúv medzi EdF a veľkými priemyselnými odberateľmi vo Francúzsku bránila zákazníkom v prístupe na trh⁵⁷. Komisia okrem toho pokračovala vo vyšetrovaní prípadu *Suez/Electrabel*, v ktorom sa zaoberala rovnakým údajným správaním v Belgicku⁵⁸. Po vykonaní neohlásených inšpekcií v roku 2006 v priestoroch spoločností *E.ON AG (E.ON)*, *E.ON Ruhrgas AG* a *Gaz de France (GdF)* v Nemecku a vo Francúzsku⁵⁹ a formálnom začatí konaní v júli 2007⁶⁰, Komisia vydala oznámenie o námietkach adresované spoločnostiam *E.ON* a *GdF*.

2.2. Finančné služby

52. Začiatkom jesene **finančná kríza** systematicky zasiahla ekonomiky členských štátov EÚ. Mnohé vlády v EÚ prijali opatrenia na podporu finančnej stability, na obnovenie dôvery vo finančné trhy a minimalizáciu rizík vážnej úverovej krízy.

⁵³ Pozri [MEMO/06/483](#), 12.12.2006.

⁵⁴ Vyrovnávacia energia je dodávka elektrickej energie na poslednú chvíľu, aby sa zachovala frekvencia prúdu v sieti. Komisia mala obavy, že spoločnosť *E.ON* zvýhodňovala svoje vlastné prepojené výrobné spoločnosti, aj keď si účtovali vyššie ceny, pričom preniesla zvýšené náklady na konečného odberateľa a že spoločnosť *E.ON* bránila iným výrobcom energie v predaji vyrovnávacej energie na trhy spoločnosti *E.ON*.

⁵⁵ Pozri [MEMO/08/396](#), 12.6.2008.

⁵⁶ Pozri tlačovú správu [IP/08/1774](#), 26.11.2008.

⁵⁷ Pozri [MEMO/08/809](#), 29.12.2008.

⁵⁸ Pozri [MEMO/07/313](#), 26.7.2007.

⁵⁹ Pozri [MEMO/06/205](#), 17.5.2006.

⁶⁰ Pozri [MEMO/07/316](#), 30.7.2007.

53. V oblasti politiky hospodárskej súťaže – a **najmä kontroly štátnej pomoci** – úlohou Komisie bolo podporiť finančnú stabilitu rýchlym poskytnutím právnej istoty opatreniam, ktoré prijali členské štáty. Komisia prispela tiež k zachovaniu rovnakých podmienok a k zabezpečeniu, aby sa vnútroštátnymi opatreniami problémy len jednoducho neprenášali na iné členské štáty.
54. Komisia vo svojom októbrovom oznámení o „uplatnení pravidiel štátnej pomoci na opatrenia prijaté v prospech finančných inštitúcií v súvislosti so súčasnou globálnou finančnou krízou“⁶¹ vysvetlila svoj všeobecný prístup a poskytla usmernenie k niekoľkým štátnym intervenciám, najmä k štátnym zárukám, ktoré boli v počiatočnej fáze najrozšírenejšou reakciou na krízu.
55. Potom sa členské štáty zamerali na rekapitalizáciu bánk. V decembri Komisia poskytla usmernenie o posudzovaní takýchto opatrení podľa pravidiel EÚ o štátnej pomoci v oznámení „Rekapitalizácia finančných inštitúcií v súčasnej finančnej kríze: obmedzenie pomoci na nevyhnutné minimum a opatrenia proti neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže.“⁶²
56. Konzistentná metodika uvedená v tomto usmernení umožnila rýchlu prípravu a schválenie veľkého množstva vnútroštátnych schém a jednotlivých opatrení na boj s krízou pri súčasnom zabránení škodlivým narušeniam hospodárskej rovnováhy medzi bankami a členskými štátmi.
57. Komisia schválila na základe článku 87 ods. 3 písm. c) pomoc v týchto rozhodnutiach: Sachsen LB⁶³; IKB⁶⁴; West LB⁶⁵; Roskilde Bank⁶⁶; Hypo Real Estate⁶⁷; Bradford and Bingley⁶⁸.
58. Z dôvodu prehlbujúcej sa krízy sa Komisia začiatkom októbra rozhodla, že bude schvaľovať štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 3 písm. b) na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu. V roku 2008 Komisia schválila tieto *schémy pomoci* podporujúce finančnú stabilitu: 11 *záručných schém* (Dánsko⁶⁹, Fínsko⁷⁰, Francúzsko⁷¹, Írsko⁷², Taliansko⁷³, Lotyšsko⁷⁴, Holandsko⁷⁵, Portugalsko⁷⁶, Slovinsko⁷⁷, Španielsko⁷⁸ a Švédsko⁷⁹); 2 *rekapitalizačné schémy* (Francúzsko⁸⁰

⁶¹ Ú. v. EÚ C 270, 25.10.2008, s. 8.

⁶² Ú. v. EÚ C 10, 15.1.2009, s. 2.

⁶³ C 9/2008 *Pomoc na reštrukturalizáciu pre Sachsen LB, Nemecko.*

⁶⁴ C 10/2008 *Pomoc na reštrukturalizáciu pre IKB, Nemecko.*

⁶⁵ C 43/2008 *Pomoc na reštrukturalizáciu pre West LB, Nemecko.*

⁶⁶ N 366/2008 *Pomoc na záchranu pre Roskilde Bank, Dánsko.*

⁶⁷ NN 44/2008 *Pomoc na záchranu pre Hypo Real Estate, Nemecko.*

⁶⁸ NN 41/2008 *Pomoc na záchranu pre Bradford and Bingley, Spojené kráľovstvo.*

⁶⁹ NN 51/2008 *Záručná schéma pre banky v Dánsku.*

⁷⁰ N 567/2008 *Fínska záručná schéma.*

⁷¹ N 548/2008 *Opatrenia finančnej pomoci bankovému priemyslu vo Francúzsku (refinancovanie), zatiaľ neuverejnené.*

⁷² NN 48/2008 *Záručná schéma pre banky v Írsku.*

⁷³ N 520a/2008 *Záručná schéma pre talianske banky.*

⁷⁴ N 638/2008 *Záručná schéma pre banky.*

⁷⁵ N 524/2008 *Záručná schéma pre holandské finančné inštitúcie.*

⁷⁶ NN 60/08 *Záručná schéma pre úverové inštitúcie v Portugalsku.*

⁷⁷ N 531/2008 *Záručná schéma pre úverové inštitúcie v Slovinsku.*

⁷⁸ NN 54b/2008 *Španielska záručná schéma pre úverové inštitúcie.*

a Taliansko⁸¹); 1 *schému na kúpu aktív* (Španielsko⁸²) a štyri *holistické schémy* obsahujúce dve alebo viac vyššie uvedených prvkov (Rakúsko⁸³, Nemecko⁸⁴, Grécko⁸⁵, Spojené kráľovstvo⁸⁶).

59. Komisia schválila v roku 2008 aj niekoľko *individuálnych prípadov* vrátane prípadov týkajúcich sa rekapitalizácie, záruk a likvidity: ING⁸⁷, KBC⁸⁸, Parex⁸⁹, SNS Reaal⁹⁰, Bayern LB⁹¹, Fortis⁹², Dexia⁹³, Nord LB⁹⁴, záruka pre IKB⁹⁵, Carnegie Sweden⁹⁶, Aegon⁹⁷, Fortis Bank a Fortis Bank Luxembourg⁹⁸.
60. Komisia konala rýchlo, aby obnovila dôveru na trhu. Prijatím týchto rozhodnutí poskytla členským štátom jednoznačnosť a právnu istotu a preukázala, že politika EÚ v oblasti štátnej pomoci vie na vyvíjajúcu sa situáciu na trhu reagovať pragmaticky a zodpovedne.
61. Finančná kríza mala nepriaznivý vplyv na **reálnu ekonomiku** EÚ. Banky znížili svoju zadlženosť a oproti predchádzajúcim rokom sa zmenšila ich ochota riskovať. Spoločnosti začali pociťovať ťažkosti s prístupom k úverom. Úlohou Komisie bolo zabrániť takej intervencii zo strany štátu, ktorá by narušila podmienky hospodárskej súťaže na medzinárodnom trhu a oslabila výsledok náležite cielenej štátnej pomoci. Komisia však uznala, že v určitej situácii je poskytnutie štátnej pomoci na boj s krízou potrebné. Štátna pomoc by sa však nemala použiť na odloženie alebo vyhnutie sa potrebnej reštrukturalizácii spoločností, ktoré čelia štrukturálnym ťažkostiam. S týmto cieľom prijala Komisia okrem konkrétnych opatrení vo finančnom a bankovom sektore aj niekoľko krokov na riešenie situácie v reálnej ekonomike.
62. Komisia predovšetkým prijala „dočasný rámec Spoločenstva pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy“⁹⁹. Tento dočasný rámec členským štátom poskytuje ďalšie možnosti na riešenie účinkov úverovej krízy na reálnu ekonomiku. Na účely splnenia

⁷⁹ N 533/2008 *Podporné opatrenia pre bankový sektor vo Švédsku*.
⁸⁰ N 613/2008 *Opatrenia finančnej pomoci bankovému sektoru vo Francúzsku (rekapitalizácia)*.
⁸¹ N 648/2008 *Rekapitalizačná schéma*.
⁸² NN 54a/2008 *Fond pre akvizíciu finančných aktív v Španielsku*.
⁸³ N 557/2008 *Schéma pomoci pre rakúsky finančný sektor*.
⁸⁴ N 512/2008 *Schéma pomoci pre finančné inštitúcie v Nemecku*.
⁸⁵ N 560/2008 *Schéma pomoci bankovému sektoru v Grécku*.
⁸⁶ N 507/2008 *Schéma pomoci bankovému sektoru v Spojenom kráľovstve*.
⁸⁷ N 528/2008 *Opatrenie v prospech ING (rekapitalizácia), Holandsko*.
⁸⁸ N 602/2008 *Rekapitalizácia KBC, Belgicko*.
⁸⁹ NN 68/2008 *Podporné opatrenia pre JSC Parex Banka, Lotyšsko*.
⁹⁰ N 611/2008 *SNS Reaal/Nová kapitálová injekcia zo strany holandských orgánov, Holandsko*.
⁹¹ N 615/2008 *Záruka a rekapitalizácia pre Bayern LB, Nemecko*.
⁹² N 574/2008 *Opatrenie v prospech Fortis, Belgicko/Luxembursko/Holandsko*.
⁹³ NN 45-49-50/2008 *Záruka na záväzky pre Dexia, Belgicko*.
⁹⁴ N 655/2008 *Záruka pre Nord LB, Nemecko*.
⁹⁵ N 639/2008 *Záruka pre IKB, Nemecko*.
⁹⁶ NN 64/2008 *Mimoriadne záchranné opatrenia týkajúce sa Carnegie Investment Bank, Švédsko*.
⁹⁷ N 569/2008 *Opatrenie v prospech Aegon, Holandsko*.
⁹⁸ NN 42-46-53A/2008 *Pomoc na reštrukturalizáciu pre Fortis Bank a Fortis Bank Luxembourg*.
⁹⁹ Ú. v. EÚ C 16, 22.1.2009, s. 1.

týchto cieľov členské štáty môžu za určitých okolností a do konca roku 2010 napríklad poskytovať:

- paušálnu sumu do výšky 500 000 EUR na jeden podnik na nasledujúce dva roky na zmiernenie súčasných ťažkostí,
- štátne záruky na úvery so zníženým poplatkom za záruku,
- dotované úvery najmä na výrobu ekologických produktov (spĺňajúcich normy ochrany životného prostredia v predstihu alebo idúce nad rámec týchto noriem),
- pomoc vo forme rizikového kapitálu do výšky 2,5 mil. EUR na MSP na rok (namiesto súčasných 1,5 mil. EUR) v prípadoch, kde minimálne 30 % (namiesto súčasných 50 %) investičných nákladov pochádza od súkromných investorov.

Dokazovanie existencie zlyhania trhu sa na trhu poisťovania vývozných úverov tiež zjednodušilo.

63. Komisia zaujala aktívny prístup zabezpečením rýchleho schvaľovania krízových opatrení. Prvé opatrenia boli schválené koncom roka (N 661/08 úverová zložka osobitného programu banky KfW ako súčasť nemeckého konjunktúrneho programu a N 668/08 federálny rámec „malé sumy zlučiteľnej pomoci“, obidve v Nemecku).

2.3. Elektronické komunikácie

64. Sektor elektronických komunikácií v EÚ naďalej zaznamenáva rýchle zmeny v technologickej a obchodnej oblasti a v roku 2008, šiesty rok po sebe, sa investície do sektoru zvýšili. V roku 2008 pokračoval prechod od bývalých vnútroštátnych národných monopolov k hospodárskej súťaži.
65. Regulačný rámec EÚ pre elektronické komunikácie (regulačný rámec)¹⁰⁰, ktorý bol navrhnutý na umožnenie prístupu k zdedenej infraštruktúre, na podporu investícií do alternatívnej sieťovej infraštruktúry a zabezpečenie výberu a nižších cien pre spotrebiteľov, stále poskytuje právny rámec pre prevažnú väčšinu poskytovateľov služieb elektronickej komunikácie. V roku 2008 **Komisia posúdila** 121 notifikácií od vnútroštátnych regulačných orgánov a prijala 83 listov s pripomienkami a 33 listov bez pripomienok na základe konzultačného mechanizmu na úrovni Spoločenstva podľa článku 7 rámcovej smernice. V piatich prípadoch Komisia

¹⁰⁰

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) ([Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33](#)), Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení (prístupová smernica) ([Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 7](#)), Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES zo 7. marca 2002 povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby (smernica o povolení) ([Ú. v. ES L 108, 24.4.2002 s. 21](#)), Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby) ([Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 51](#)), Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) ([Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37](#)).

vzniesla vážne pochybnosti o zlučiteľnosti notifikovaných opatrení s právom EÚ a otvorila druhú fázu vyšetrovania podľa článku 7 ods. 4 rámcovej smernice.

66. Regulačný rámec a základné zásady práva hospodárskej súťaže umožňujú vymedziť geografické trhy na nižšej ako celoštátnej úrovni, kde sú jasne odlišné podmienky hospodárskej súťaže, čo umožňuje zamerať reguláciu na tie oblasti, kde je ešte stále nutná regulácia ex-ante. Tento prístup prijali niektoré vnútroštátne regulačné orgány vo svojom úsilí o dereguláciu a posúdenie trhu elektronických komunikácií. Vzhľadom na zintenzívnenie hospodárskej súťaže, najmä na maloobchodných trhoch, prináša odporúčanie Komisie z roku 2007¹⁰¹ o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie, ktoré prichádzajú do úvahy pre reguláciu ex ante, teraz výsledky. V roku 2008 väčšina vnútroštátnych regulačných orgánov dospela k názoru, že aj pri zohľadnení vnútroštátnych osobitostí je potrebné ešte deregulovať všetky alebo niektoré trhy, ktoré už nie sú uvedené v odporúčaní.
67. Komisia pokračovala v roku 2008 vo svojej práci na **revízii regulačného rámca**. Európsky parlament prijal 24. septembra stanoviská o legislatívnych návrhoch Komisie vo svojom prvom čítaní a 27. novembra Rada Európskej únie dospela k politickej dohode o balíku opatrení na reformu rámca EÚ pre elektronické komunikácie.
68. Vzhľadom na skutočnosť, že **sadzby terminačných poplatkov** sú v EÚ vysoké a nie sú v rámci EÚ konzistentne regulované, Komisia navrhla **odporúčanie**, ktoré sa má prijať v roku 2009, na základe ktorého by sa mali terminačné poplatky znížiť na efektívnu úroveň a tým by sa mal zabezpečiť konzistentný prístup k regulácii týchto sadzieb. Komisia okrem toho v súčasnosti pracuje na **odporúčaní o vhodnom regulačnom prístupe a nápravných opatreniach**, ktoré by sa uplatňovalo v súvislosti s prístupom k sieťam novej generácie. Komisia tiež zjednodušila svoje **odporúčanie o notifikáciách, lehotách a konzultáciách** podľa článku 7 rámcovej smernice¹⁰² s cieľom znížiť byrokráciu a zlepšiť účinnosť pri spolupráci medzi vnútroštátnymi regulačnými orgánmi a Komisiou.
69. V oblasti **štátnej pomoci** v sektore elektronických komunikácií Komisia podporuje opatrenia štátnej pomoci, ktoré sú zamerané na poskytovanie spravodlivého širokopásmového pokrytia pre európskych občanov za dostupné ceny. V roku 2008 Komisia identifikovala dva hlavné trendy intervencií zo strany štátu na širokopásmovom trhu. Zatiaľ čo niektoré členské štáty sa v prvom rade zameriavajú na podporu cenovo dostupných základných širokopásmových služieb – spravidla vo vidieckych oblastiach, kde takéto služby neexistujú – s cieľom poskytovať širokopásmové služby pre všetkých občanov a spoločnosti, Komisia zaznamenala, že intervencia zo strany štátu sa v niektorých členských štátoch postupne presúva v prospech vysokorýchlostných širokopásmových sietí, tzv. sietí „ďalšej generácie“¹⁰³.

¹⁰¹ Odporúčanie Komisie zo 17. 12. 2007 o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronickej komunikácie ([Ú. v. EÚ L 344, 28.12.2007, s. 65](#)).

¹⁰² Odporúčanie Komisie z 15.10.2008 o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby ([Ú. v. EÚ L 301, 12.11.2008, s. 23](#)).

¹⁰³ Prístupové siete ďalšej generácie je široký termín na opísanie nových obvykle širokopásmových sietí z optických vlákien, ktoré koncovým užívateľom poskytujú omnoho rýchlejšie a rovnomernejšie širokopásmové pripojenie (napríklad ADSL) než súčasné siete.

Rozhodnutia Komisie o štátnej pomoci na podporu širokopásmových sietí sa v roku 2008 týkali prvej uvedenej kategórie prípadov.

70. Komisia pripravuje aj usmernenie o štátnej pomoci na uplatňovanie pravidiel EÚ o štátnej pomoci na verejné financovanie pre zavádzanie širokopásmových sietí vrátane zavádzania prístupových širokopásmových sietí novej generácie.

2.4. Informačné technológie

71. Sektor informačných a komunikačných technológií (IKT) charakterizuje digitálna konvergencia, súbežný a rastúci význam interoperability a štandardizácia. Trh smeruje ku konvergentnejším službám a vertikálnej a horizontálnej integrácii, kde spoločnosti usilujú o kontrolu digitálnych, ako aj fyzikálnych sietí, a zameriavajú sa na vytváranie a kontrolu štandardných platforiem.
72. V dôsledku postupu Komisie voči spoločnosti *Microsoft* v súvislosti s **presadzovaním práva hospodárskej súťaže** táto spoločnosť znížila v roku 2007 poplatky za informácie o interoperabilite, dobrovoľne zverejnila svoje „zásady interoperability“ a 21. februára uviedla na svojej webovej stránke celý rad informácií týkajúcich interoperability.
73. Vo veci *Intel* Komisia 17. júna vydala doplňujúce oznámenie o námietkach podporujúce jej predbežné stanovisko uvedené v oznámení o námietkach z júla 2007, v ktorom sa uvádza, že Intel porušil pravidlá Zmluvy o ES týkajúce sa zneužitia dominantného postavenia (článok 82) s cieľom vylúčiť svojho hlavného konkurenta AMD z trhu centrálnych procesorových jednotiek s architektúrou x86.
74. V oblasti **kontroly fúzií** Komisia vydala dve rozhodnutia v oblasti satelitnej navigácie. Komisia 14. mája schválila¹⁰⁴ akvizíciu spoločnosti *Tele Atlas*, jednej z dvoch dodávateľov navigačných databáz digitálnych máp s pokrytím celého EHP, spoločnosťou *TomTom*, výrobcom prenosných navigačných prístrojov a navigačného softvéru. Navrhovaná akvizícia¹⁰⁵ spoločnosti *NAVTEQ*, jediného vážneho konkurenta spoločnosti *Tele Atlas*, spoločnosťou *Nokia*, výrobcom mobilných telefónov, bola schválená 26. júna. Obe transakcie boli v podstate vertikálne a vyžadovali si dôkladnú analýzu, pri ktorej sa uplatnili nedávno prijaté usmernenia o nehorizontálnych fúziách.

2.5. Médiá

75. Dňa 17. septembra sa na stretnutí pri **okrúhlom stole o príležitostiach a prekážkach pre online maloobchodný predaj na európskom jednotnom trhu** viedli rokovania na vysokej úrovni s významnými zástupcami spotrebiteľov a priemyslu o podnikateľských príležitostiach vytvorených prostredníctvom internetu a existujúcich prekážkach pre zvýšenie online maloobchodného predaja hudby a tovaru v Európe. Ako odpoveď na dokument, ktorý pre skupinu vydalo GR pre hospodársku súťaž, bolo doručených viac ako 30 príspevkov a 16. decembra sa konalo následné stretnutie zamerané na online distribúciu hudby.

¹⁰⁴ Vec [COMP/M.4854](#) *TomTom/Tele Atlas*.

¹⁰⁵ Vec [COMP/M.4942](#) *Nokia/NAVTEQ*.

76. Pokiaľ ide o správu práv k hudobným dielam, Komisia vydala 16. júla dôležité rozhodnutie proti 24 organizáciám kolektívnej správy z krajín EHP¹⁰⁶, ktoré spravujú hudobné práva v mene ich autorov (skladateľov aj textárov). *Rozhodnutie o CISAC* zakazuje ustanovenia o členstve a výhradnosti v zmluvách o recipročnom zastúpení medzi spoločnosťami kolektívnej správy pre všetky druhy využívania diel. Nepripustný je aj zosúladený postup týkajúci sa vymedzenia územnej pôsobnosti týchto zmlúv o zastúpení pre využívanie týchto práv prostredníctvom internetu, káblovej retransmisie a satelitu.
77. Zakázané obmedzenia chránili výhradné postavenie spoločností kolektívnej správy na ich príslušných územiach, pokiaľ ide o správu práv, ako aj udeľovanie licencií na repertoár používateľom. Ustanovenie o členstve bránilo nositeľom práv, aby si slobodne vybrali spoločnosť kolektívnej správy ako správcu práv. Ustanovenie o výhradnosti a zosúladený postup bránil v rozvoji hospodárskej súťaže medzi spoločnosťami pri udeľovaní licencií na práva a v zavádzaní licencií pre viaceré územia.
78. V roku 2008 Komisia pokračovala v ďalšom **monitorovaní prechodu od analógového k digitálnemu terestriálnemu vysielaniu** v členských štátoch EÚ. V súvislosti s konaním podľa článku 226 Zmluvy o ES o porušení práva, ktoré sa vedie proti Taliansku na základe sťažnosti talianskeho združenia spotrebiteľov Altroconsumo¹⁰⁷, útvary Komisie preskúmali nové úpravy talianskeho vysielacieho režimu¹⁰⁸ a vymenili si s talianskymi orgánmi stanoviská týkajúce sa rozsahu nových právnych predpisov a kritérií pre digitalizáciu terestriálnych televíznych sietí. Úpravy režimu by mali viesť k väčšiemu počtu dostupných frekvencií pre nových účastníkov a menších existujúcich vysielateľov.
79. Komisia pokračovala aj v schvaľovaní **štátneho financovania verejnoprávnych vysielateľov**, v rámci ktorého sú záväzok verejného záujmu aj financovanie úplne transparentné a štátne financovanie nie je vyššie, než je nevyhnutne potrebné na plnenie poslania verejnoprávnej služby. Komisia prijala v roku 2008 dve rozhodnutia týkajúce sa financovania verejnoprávneho vysielania podľa článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES v kombinácii s oznámením o vysielaní. Prvé z nich sa týkalo všeobecného finančného systému belgického (flámskeho) verejnoprávneho vysielateľa VRT¹⁰⁹. Druhé rozhodnutie sa týkalo režimu financovania v prospech írskych verejnoprávnych vysielateľov RTE a TG4¹¹⁰. Komisia schválila aj naliehavú štátnu pomoc na riešenie zlej finančnej situácie dvoch verejnoprávnych vysielateľov – pomoc pre France Télévisions¹¹¹ bola schválená podľa článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES

¹⁰⁶ Vec [COMP/38.698](#) *Dohoda CISAC*.

¹⁰⁷ Pozri tlačovú správu [IP/07/1114](#), 18.8.2007 a dokument, ktorý predložilo združenie Altroconsumo Komisii v októbri 2008, ktorý je k dispozícii na <http://www.altroconsumo.it/mercato-e-concorrenza/altroconsumo-esposto-alla-commissione-europea-sul-passaggio-al-digitale-si-parte-il-15-ottobre-ma-la-concorrenza-e-all-italiana-s222543.htm>.

¹⁰⁸ Článok 8 zákona č. 101/08 (Legge 06/06/2008, n. 101 – Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 8 aprile 2008, n. 59, recante disposizioni urgenti per l'attuazione di obblighi comunitari e l'esecuzione di sentenze della Corte di giustizia delle Comunità europee), ktorý bol uverejnený v Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana – Serie Generale, numero 132, 7 giugno 2008.

¹⁰⁹ Vec [E 8/2006](#) *Štátne financovanie flámskeho verejného vysielateľa VRT*.

¹¹⁰ Vec [E 4/2005](#) *Štátna pomoc pre RTE a TNAG (TG4)*.

¹¹¹ Vec [N 279/2008](#) *Kapitálová injekcia pre France Télévisions* (zatiaľ neurejnené v úradnom vestníku).

a pomoc pre TV2 Danmark¹¹² podľa článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES a podľa ustanovení o pomoci na **záchranu a reštrukturalizáciu**.

80. Po verejnej konzultácii, ktorá prebiehala od januára do marca, predložila Komisia v novembri na ďalšiu verejnú konzultáciu nový **návrh oznámenia o vysielaní**¹¹³ s cieľom poskytnúť zrozumiteľnejšie informácie pre všetkých účastníkov trhu a zabezpečiť rámec, ktorý je vhodne prispôsobený novému technologickému prostrediu.
81. V októbri Komisia začala **verejnú konzultáciu** o svojich plánoch na rozšírenie kritérií posudzovania štátnej pomoci v rámci svojho **oznámenia o kinematografii**¹¹⁴. Podľa súčasných kritérií môže byť štátna pomoc pre filmovú produkciu – najmä pomoc týkajúca sa kultúrnych filmov – za určitých podmienok oslobodená od notifikačnej povinnosti, ak sú dodržané určité hraničné hodnoty týkajúce sa územných požiadaviek a intenzity pomoci.
82. V roku 2008 Komisia schválila niekoľko schém pomoci na podporu kinematografie, napríklad maďarskú schému na podporu kinematografie¹¹⁵, daňové stimuly pre taliansku kinematografiu¹¹⁶, fínsku schému pomoci na podporu kinematografie¹¹⁷, a nemeckú schému pomoci na podporu kinematografie¹¹⁸.
83. A napokon Komisia v roku 2008 schválila **dve veľké akvizície** v oblasti médií. Komisia 14. februára povolila navrhovanú akvizíciu spoločnosti *Reuters Group* so sídlom v Spojenom kráľovstve kanadskou spoločnosťou *Thomson Corporation* s výhradou splnenia určitých podmienok a povinností. Komisia 11. marca uplatnila po prvýkrát usmernenia o nehorizontálnych fúziách a schválila navrhovanú akvizíciu spoločnosti *DoubleClick*¹¹⁹ zaoberajúcej sa online reklamnými technológiami spoločnosťou *Google*.
- 2.6. Doprava**
84. Rok 2008 bol pre sektor dopravy výzvou. Tento sektor pocítil v prvom polroku stabilný nárast cien paliva a potom v druhom polroku hospodársku krízu. Spomalenie ekonomiky výrazne ovplyvnilo služby nákladnej i osobnej dopravy všetkých typov dopravných služieb. Na všeobecnom pozadí hospodárskej krízy prebehla v sektore dopravy ďalšia konsolidácia a v roku 2009 bude pravdepodobne pokračovať.
85. V sektore **cestnej dopravy** Komisia naďalej uplatňuje existujúce pravidlá štátnej pomoci na zákazky služby vo verejnom záujme a záväzky služby vo verejnom

¹¹² Vec [N 287/2008](#) *Pomoc na záchranu pre TV2/Danmark A/S* (Ú. v. EÚ C 9, 14.1.2009, s. 3).

¹¹³ Pozri IP/08/1626 zo 4.11.2008.

¹¹⁴ Pozri IP/08/1580 z 24.10.2008.

¹¹⁵ Vec [N 202/2008](#) *Maďarská schéma pomoci na podporu kinematografie* (Ú. v. EÚ C 273, 28.10.2008, s. 1).

¹¹⁶ Vec [N 595/2008](#) *Daňové stimuly pre taliansku kinematografiu* (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

¹¹⁷ Vec [NN 70/2006](#) *Schéma pomoci na kinematografiu vo Fínsku* (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

¹¹⁸ Vec [N 477/2008](#) *Nemecká schéma pomoci na podporu kinematografie* (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

¹¹⁹ Vec [COMP/M.4731](#).

záujme, pretože revidované nariadenie pre služby vo verejnom záujme v oblasti pozemnej dopravy¹²⁰ nenadobudlo účinnosť. Po vynesení rozsudku vo veci *Altmark*¹²¹ Komisia dostala a preskúmala veľké množstvo sťažností a tiež aj niekoľko oznámení o dotáciách miestnym a regionálnym autobusovým službám týkajúcich sa hlavne zákaziek, ktoré boli zadané bez predchádzajúcej verejnej súťaže. Komisia vydala konečné pozitívne rozhodnutie týkajúce sa verejnej zákazky na služby verejnej osobnej autobusovej dopravy v okrese Lienz v Rakúsku¹²². Na základe obáv, či boli splnené podmienky ustanovené v jej rozhodnutí z 20. októbra 2004, začala Komisia aj konanie vo veci formálneho zisťovania týkajúceho sa opatrení v prospech francúzskej spoločnosti *Sernam*, ktorá pôsobí v oblasti cestnej dopravy a je dcérskou spoločnosťou firmy Société national des chemins de Fer Français (SNCF).

86. V oblasti **železničnej dopravy a kombinovanej dopravy** sa služby nákladnej železničnej dopravy 1. januára 2007 úplne otvorili hospodárskej súťaži v EÚ, zatiaľ čo služby osobnej medzinárodnej železničnej dopravy sa otvoria hospodárskej súťaži 1. januára 2010. **Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci železničným podnikom**¹²³ nadobudli účinnosť v júli. V týchto usmerneniach je podrobne uvedený prístup Komisie k štátnej pomoci železničným podnikom vymedzený v smernici 91/440/EEC¹²⁴ a podnikom prevádzkujúcim mestské, prímestské alebo regionálne služby osobnej dopravy s cieľom zlepšiť transparentnosť verejného financovania a právnu istotu. V roku 2008 Komisia prijala niekoľko **rozhodnutí** na podporu železničnej dopravy a kombinovanej dopravy¹²⁵. V roku 2008 Komisia tiež vydala niekoľko rozhodnutí v oblasti **fúzií**. Komisia 19. marca schválila akvizíciu španielskeho poskytovateľa logistických služieb *Transfesa* nemeckou štátnou železničnou spoločnosťou *Deutsche Bahn*¹²⁶. Dňa 25. novembra schválila¹²⁷ akvizíciu maďarského *MÁV Cargo* rakúskou spoločnosťou *RCA* s výhradou splnenia určitých podmienok.
87. Komisia prijala 1. júla **Usmernenia o uplatňovaní článku 81 Zmluvy o ES na služby námornej dopravy**¹²⁸ vzhľadom na zrušenie nariadenia 4056/86 o združeniach lodných dopravcov od 18. októbra a rozšírenie rozsahu nariadenia 1/2003 na *kabotáž* a medzinárodné služby trampových lodí. V usmerneniach sú uvedené zásady, ktorými sa Komisia bude riadiť pri vymedzovaní trhov a posudzovaní systémov výmeny informácií v oblasti lodnej dopravy, ako aj dohôd

¹²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70, ([Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 1](#)).

¹²¹ Vec [C-280/00 Altmark Trans GmbH and Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH \("Altmark"\)](#) [2003] ECR I-7747.

¹²² Vec [C 16/2007](#) (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).

¹²³ [Ú. v. EÚ C 184, 22.7.2008, s. 13](#).

¹²⁴ Smernica Rady 91/440/EHS z 29. júla 1991 o rozvoji železníc Spoločenstva ([Ú. v. ES L 237, 24.8.1991, s. 25](#)).

¹²⁵ Veci [N 685/2007](#) (Ú. v. EÚ C 140, 6.6.2008, s. 1); [N 495/2007](#) (Ú. v. EÚ C 152, 18.6.2008, s. 21); [N 11/2008](#) a [N 34/2008](#) (Ú. v. EÚ C 38, 17.2.2009, s. 3); [N 159/2008](#) (Ú. v. EÚ C 202, 8.8.2008, s. 2); [N 195/2008](#) (Ú. v. EÚ C 329, 24.12.2008, s. 3) a [N 352/2008](#) (Ú. v. EÚ C 7, 13.1.2008, s. 1).

¹²⁶ Vec COMP/M.4786 *Deutsche Bahn/Transfesa*.

¹²⁷ Vec COMP/M.5096 *RCA/MÁV Cargo*.

¹²⁸ [Ú. v. EÚ C 245, 26.9.2008, s. 2](#). Pozri aj tlačovú správu [IP/08/1063](#), 1.7.2008.

o spolupráci týkajúcich sa služieb námornej *kabotáže*, lodnej a/alebo trampovej dopravy.

88. Komisia 21. októbra uverejnila **návrh nariadenia o skupinových výnimkách** o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy o ES na určité kategórie dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov medzi spoločnosťami lodnej dopravy („konzorciami“)¹²⁹ vzhľadom na ukončenie platnosti nariadenia o skupinových výnimkách v roku 2010. Po prijatí nariadenia o skupinových výnimkách sa reforma pravidiel hospodárskej súťaže uplatňovaných na služby námornej dopravy, ktorá sa začala v roku 2003, dokončí.
89. Komisia 12. decembra vydala **usmernenia v súvislosti so štátnou pomocou** dopĺňajúcou finančné prostriedky poskytované Spoločenstvom **na otvorenie námorných diaľnic**¹³⁰ s cieľom zosúladiť maximálnu intenzitu pomoci a trvanie ustanovené v usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci pre námornú dopravu¹³¹. Takto sem boli zahrnuté priaznivejšie podmienky povolené pre projekty, na ktoré sa vzťahuje druhý program „Marco Polo“ na poskytovanie finančnej pomoci Spoločenstva na zlepšenie environmentálnych vlastností systému nákladnej dopravy („Marco Polo II“)¹³² a rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1692/96/ES z 23. júla 1996 o základných usmerneniach Spoločenstva pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete (TEN-T)¹³³.
90. V oblasti **služieb všeobecného hospodárskeho záujmu** Komisia po dôkladnom vyšetrovaní usúdila, že kompenzácia, ktorú zaplatil francúzsky štát spoločnosti *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM) za plnenie záväzkov vyplývajúcich zo služby vo verejnom záujme v období rokov 1991 – 2001 je zlučiteľná so spoločným trhom¹³⁴. Komisia sa rozhodla začať konanie vo veci formálneho zisťovania týkajúce sa systému kompenzácií pre spoločnosti *CalMac* a *Northlink* za plnenie záväzkov služby vo verejnom záujme v súvislosti s prevádzkou osobnej trajektovej dopravy medzi škótskymi ostrovmi¹³⁵.
91. V oblasti **letectva** nadobudlo 1. novembra účinnosť **nariadenie o leteckej službe**¹³⁶ a teraz poskytuje právny rámec pre leteckú dopravu v EÚ. Sú v ňom ustanovené pravidlá o udeľovaní prevádzkových licencií leteckých dopravcov Spoločenstva a dohľade nad nimi, prístupe na trh, registrácii a leasingu, záväzkoch služby vo verejnom záujme, rozložení prevádzky medzi letiskami a tvorbe cien. Komisia okrem toho pokračovala vo svojej práci na novom nariadení zjednodušujúcom a

¹²⁹ [Ú. v. EÚ C 266, 21.10.2008, s. 2](#) Pozri aj tlačovú správu [IP/08/1566](#), 22.10.2008.

¹³⁰ Oznámenie Komisie, ktorým sa vydávajú usmernenia v súvislosti so štátnou pomocou dopĺňajúcou finančné prostriedky poskytované Spoločenstvom na otvorenie námorných diaľnic ([Ú. v. C 317, 12.12.2008, s. 10](#)).

¹³¹ [Ú. v. EÚ C 13, 17.1.2004, s. 3](#).

¹³² Ustanovené nariadením (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 1692/2006 z 24. októbra 2006 ([Ú. v. EÚ L 328, 24.11.2006, s. 1](#)).

¹³³ [Ú. v. EÚ L 228, 9.9.1996, s. 1](#).

¹³⁴ Vec [C 58/2002](#) (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

¹³⁵ Vec C16/2008 (Ú. v. EÚ C 126, 23.5.2008, s.16)

¹³⁶ Nariadenie (ES) č. 1008/2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve, ktorým sa nahrádzajú nariadenia 2407/92, 2408/92 a 2409/92 (tzv. tretí balík) ([Ú. v. EÚ L 293, 31.10.2008, s. 3](#)).

modernizujúcom pravidlá týkajúce sa počítačových rezervačných systémov (CRS)¹³⁷.

92. V roku 2008 bola Komisia požiadaná, aby rozhodla o niekoľkých opatreniach na **záchranu a reštrukturalizáciu**, keď letecké spoločnosti ako prvé čelili vysokým cenám surovej ropy a potom poklesu dopytu v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy. Vo veci *Olympic Airways / Olympic Airlines* Komisia zistila, že privatizačný plán predložený gréckymi orgánmi, ktorý sa týkal predaja určitých aktív oboch spoločností vo forme spoločného balíka, nezahŕňa štátnu pomoc – pod podmienkou splnenia záväzkov, ktoré uviedli grécke orgány¹³⁸. V samostatnom, ale súvisiacom rozhodnutí¹³⁹ Komisia uviedla, že od jej posledného rozhodnutia v roku 2005 Grécko poskytlo ďalšiu štátnu pomoc hlavnému prepravcovi a nariadila jej vrátenie. V júni Komisia začala konanie vo veci formálneho zisťovania týkajúce sa úveru od talianskeho štátu vo výške 300 mil. EUR spoločnosti *Alitalia*¹⁴⁰. V novembri Komisia vydala konečné zamietavé rozhodnutie, v ktorom nariadila vrátenie neoprávnenej pomoci¹⁴¹. Komisia súčasne schválila plán na likvidáciu spoločnosti *Alitalia*¹⁴².
93. V oblasti **letiskovej infraštruktúry** Komisia uzavrela konanie vo veci formálneho zisťovania v súvislosti so opatreniami štátnej pomoci týkajúcimi sa *koncernu DHL a letiska Lipsko/Halle*¹⁴³. Komisia dospela k názoru, že kapitálové injekcie pre *letisko Lipsko* sú zlučiteľné s pravidlami zmluvy. Na rozdiel od toho záruky poskytnuté spoločnosti *DHL* a odporúčací list v prospech spoločnosti *DHL* považovala za nezlučiteľné s pravidlami zmluvy. Komisia nariadila vrátenie neoprávnenej pomoci v súvislosti so zárukami a zakázala poskytnutie odporúčacieho listu. Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie Komisie z roku 2004, v ktorom prikázala Belgicku vymáhať neoprávnenú pomoc poskytnutú spoločnosti *Ryanair* pri vytvorení jej základne na letisku Charleroi¹⁴⁴. Súd usúdil, že Komisia mala preskúmať opatrenia poskytnuté zo strany valónskeho regiónu a zo strany Brussels South Charleroi Airport dohromady a na opatrenia poskytnuté valónskym regiónom mala uplatniť zásadu súkromného investora v trhom hospodárstve, keďže medzi týmito dvomi subjektmi existovali úzke hospodárske väzby.
94. V oblasti **fúzií** schválila Komisia 6. augusta podľa nariadenia EÚ o fúziách navrhovanú akvizíciu spoločnosti *Northwest Airline Corporation* („NWA“) spoločnosťou *Delta Air Lines, Inc.* („Delta“)¹⁴⁵ – obidve spoločnosti sú US-americkými prepravcami. Po dôkladnom preskúmaní Komisia 17. decembra schválila koncentráciu spoločností *KLM* a *Martinair*¹⁴⁶.

¹³⁷ Navrhované nariadenie nahradí nariadenie (ES) č. 2299/89 (Ú. v. ES L 220, 29.7.1989, s. 1).

¹³⁸ Veci [N 321/2008](#), [N 322/2008](#) a [N 323/2008](#) (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).

¹³⁹ Vec [C 61/2007](#) (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).

¹⁴⁰ Vec [NN 31/2008](#) (Ú. v. EÚ C 184, 22.7.2008, s. 34).

¹⁴¹ Vec [C 26/2008](#) (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).

¹⁴² Vec [N 510/2008](#) (Ú. v. EÚ C 46, 25.2.2009, s. 6).

¹⁴³ Vec [C 48/2006](#) (Ú. v. EÚ L 346, 23.12.2008, s. 1).

¹⁴⁴ Vec [T-196/04](#) *Žiadosť spoločnosti Ryanair o zrušenie rozhodnutia Komisie 2004/393/ES z 12. februára 2004 o výhodách priznaných Valónskym regiónom a Brussels South Charleroi Airport leteckej spoločnosti Ryanair pri vytvorení jej základne v Charleroi*.

¹⁴⁵ Vec COMP/M.5181.

¹⁴⁶ Vec COMP/M.5141.

95. V rámci **dohody medzi EÚ a USA o otvorenom leteckom priestore**, podpísanej v apríli 2007, ktorá obsahuje ustanovenia na posilnenie spolupráce medzi Komisiou a ministerstvom dopravy USA v oblasti hospodárskej súťaže, Komisia a ministerstvo dopravy USA spustili v marci **spoločný výskumný projekt týkajúci sa združení leteckých spoločností**¹⁴⁷. Cieľom tohto projektu je prehľbiť poznatky o transatlantických leteckých službách, vplyvoch združení na hospodársku súťaž leteckých spoločností a možných zmenách v úlohe združení po dohode medzi EÚ a USA o otvorenom leteckom priestore.

2.7. Farmaceutický priemysel

96. Pokiaľ ide o uplatňovanie **antitrustových pravidiel** EÚ vo farmaceutickom sektore, najdôležitejším krokom Komisie v roku 2008 bolo, keď 15. januára začala **odvetvový prieskum farmaceutického trhu**¹⁴⁸. Komisia v ten istý deň vykonala neohlásené inšpekcie v priestoroch niektorých výrobcov pôvodných a generických liekov v EÚ. Bol to prvý prípad, keď Komisia pred začatím odvetvového prieskumu vykonala inšpekcie.
97. Odvetvový prieskum sa začal ako reakcia na informácie naznačujúce, že fungovanie hospodárskej súťaže na farmaceutickom trhu v EÚ nie je riadne. Signálom bol pokles inovácií vyjadrený klesajúcim počtom nových liekov, ktoré sa dostávali na trh, a prípady oneskoreného vstupu generických liekov na trh. Cieľom prieskumu bolo preskúmať, či určité praktiky farmaceutických spoločností môžu byť príčinou oneskoreného vstupu generických liekov na trh a poklesu inovácií. Prieskum bol zameraný hlavne na praktiky, pomocou ktorých výrobcovia pôvodných liekov môžu zablokovať alebo oneskoriť nielen konkurenciu zo strany výrobcov generických liekov, ale aj vývoj konkurenčných pôvodných výrobkov. Prieskum sa zamerail aj na nedostatky súčasného regulačného rámca uplatňovaného na farmaceutický sektor, ktoré oznámili vo svojich odpovediach spoločnosti a verejné orgány.
98. V priebehu prieskumu Komisia konzultovala všetky zainteresované strany, ako sú výrobcovia pôvodných a generických liekov, priemyselné združenia, združenia spotrebiteľov a pacientov, poisťovne, združenia lekárov, lekárníkov a nemocníc, zdravotnícke orgány, Európsky patentový úrad (EPÚ), paralelní obchodníci a vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže. Komisia zhromaždila údaje na základe žiadostí o informácie poslaných viac ako 100 farmaceutickým spoločnostiam pôsobiacim v EÚ, ako aj rôznym ďalším zainteresovaným stranám. Údaje sa vzťahujú na vzorku 219 chemických molekúl týkajúcich sa liekov na lekárske predpis určených pre ľudí, ktoré sa od roku 2000 do 2007 predávali v EÚ.
99. Komisia vydala 28. novembra svoju predbežnú správu o odvetvovom prieskume farmaceutického trhu¹⁴⁹. Správa potvrdila, že skutočne dochádza k oneskoreniu vstupu generických liekov na trh a poklesu inovácií. Rozoberali sa v nej niektoré z možných príčin najmä tie, ktoré vyplývajú zo správania spoločností. V predbežnej

¹⁴⁷ Pozri tlačovú správu [IP/08/459](#), 18.3.2008.

¹⁴⁸ [Vec COMP/39.514](#) *Rozhodnutie Komisie z 15. januára 2008 o začatí vyšetrovania farmaceutického odvetvia podľa článku 17 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003*. Viac informácií sa nachádza na: <http://ec.europa.eu/competition/sectors/pharmaceuticals/inquiry/index.html>

¹⁴⁹ *Odvetvový prieskum farmaceutického trhu, predbežná správa, Pracovný dokument GR pre hospodársku súťaž*, 28.11.2008.

správe sa poukazuje na dôležitú úlohu patentových práv vo farmaceutickom sektore. V správe sa neuvádzajú jednotlivé prípady protiprávneho konania, ani neposkytuje usmernenie k zlučiteľnosti skúmaných praktík s pravidlami ES pre hospodársku súťaž.

100. Z odvetvového prieskumu vyplýva, že výrobcovia pôvodných liekov vyvíjajú a uplatňujú rôzne stratégie (tzv. „súbor nástrojov“) zamerané na zabezpečenie stálych príjmov zo svojich liekov. Úspešné uplatňovanie týchto stratégií môže spôsobiť oddialenie alebo zablokovanie vstupu konkurenčných liekov na trh, v správe sa však zdôrazňuje, že správanie spoločnosti by nemuselo byť jedinou príčinou oneskorenia vstupu výrobkov pochádzajúcich od výrobcov generických liekov na trh.
101. Zainteresované strany predložili pripomienky aj k regulačnému rámcu, ktorý sa uplatňuje na farmaceutický sektor, v ktorých poukázali na vnímané problémy a nedostatky v súvislosti so vstupom na trh a hospodárskou súťažou. Výrobcovia pôvodných a generických liekov zhodne poukazujú na potrebu jednotného patentu Spoločenstva a vytvorenie jednotného a špecializovaného patentového súdnictva v Európe. Tieto stanoviská podporujú aj predbežné zistenia z odvetvového prieskumu. Zainteresované strany tiež poukazujú na ťažkosti spojené so získavaním povolenia na uvedenie liekov na trh, stanovovaním cien a preplácaním, ktoré môžu prispievať k oneskoreniu uvádzania farmaceutických výrobkov na trh.

2.8. Potravinársky priemysel

102. Ako odpoveď na prudko stúpajúce ceny potravín koncom roku 2007 a v prvej polovici roku 2008, Komisia vydala v máji **oznámenie „Riešenie problematiky rastúcich cien potravín – usmernenia pre opatrenia EÚ“**¹⁵⁰, podľa ktorého sa vytvorí pracovná skupina, ktorá bude skúmať fungovanie potravinového reťazca vrátane koncentrácie a segmentácie trhu v odvetví maloobchodu s potravinami a distribúcie v EÚ. Po ňom nasledovalo v decembri druhé **oznámenie o „Cenách potravín v Európe“**¹⁵¹, v ktorom sa navrhla cestovná mapa na zlepšenie fungovania dodávateľského reťazca.
103. Pokiaľ ide o politiku hospodárskej súťaže, oznámenie vyzýva k zabezpečeniu dôrazného a jednotného presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže na dodávateľských trhoch potravín zo strany Komisie a vnútroštátnych orgánov pre hospodársku súťaž, pričom zdôrazňuje význam nástrojov v oblasti antitrustového práva a koncentrácií.
104. V roku 2008 Komisia pokračovala v zabezpečovaní, aby spoločnosť *Coca-Cola* splnila svoje skoršie záväzky, a na základe článku 81 Zmluvy o ES udelila pokutu

¹⁵⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Riešenie problematiky rastúcich cien potravín. Usmernenia pre opatrenia EÚ ([KOM\(2008\) 321 v konečnom znení, 20.5.2008](#)). V oznámení sa analyzujú štrukturálne a cyklické faktory a navrhuje trojaká politická reakcia. Okrem krátkodobých opatrení v súvislosti s hodnotením stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky a monitorovaním maloobchodného sektora sa tu navrhujú iniciatívy na posilnenie zásobovania poľnohospodárskymi produktmi a zabezpečenie potravinovej bezpečnosti vrátane podpory trvalo udržateľných budúcich generácií biopalív a iniciatívy prispievajúce k celosvetovému úsiliu v boji proti dosahom rastúcich cien na chudobnejšie vrstvy obyvateľstva.

¹⁵¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Ceny potravín v Európe ([KOM\(2008\) 821 v konečnom znení, 9.12.2008](#)).

kartelu *obchodníkov s banánmi*. Na vnútroštátnej úrovni orgány hospodárskej súťaže podrobne skúmali sektory súvisiace s potravinami a začali viaceré vyšetrovania. Je potrebné postupovať jednotne a koordinovane, keďže maloobchodné trhy sú často definované ako vnútroštátne trhy. V tejto súvislosti GR pre hospodársku súťaž zorganizovalo v júli a novembri dve stretnutia podskupiny pre potraviny Európskej siete pre hospodársku súťaž, aby účastníci prediskutovali a vymenili si najlepšie postupy v otázkach týkajúcich sa maloobchodných trhov s potravinami.

105. Konsolidácia potravinárskeho sektora sa odzrkadľuje v niekoľkých prípadoch fúzií, ktoré boli v roku 2008 oznámené Komisii. Niektoré z týchto koncentrácií boli dôkladne preskúmané alebo boli v prvej fáze schválené iba po značných odpredajoch. Vo veci *Friesland/Campina*¹⁵² Komisia vykonala dôkladné preskúmanie navrhovanej fúzie medzi dvomi holandskými mliekarenskými družstvami, ktoré pôsobia na celom rade trhov s mliečnymi výrobkami. Táto koncentrácia bola schválená na základe záväzkov, ktoré strany predložili, a zabezpečenia prístupu k surovému mlieku v Holandsku. Vo veci *ABF/GBI*¹⁵³ Komisia vykonala dôkladné preskúmanie akvizície častí spoločnosti GBI spoločnosťou Associated British Foods (ABF) a transakciu schválila s výhradou splnenia podmienok. A napokon v sektore maloobchodu s potravinami Komisia preskúmala navrhovanú akvizíciu rakúskej spoločnosti *ADEG* nemeckou spoločnosťou *REWE Group*¹⁵⁴ a transakciu schválila s výhradou splnenia podmienok.

2.9. Poštové služby

106. Dôležitá nová fáza v oblasti poštových služieb sa vyznačuje tým, že vo februári Parlament a Rada prijali **tretiu poštovú smernicu**¹⁵⁵. Podľa tejto smernice bude musieť väčšina členských štátov dokončiť úplné otvorenie trhu do 31. decembra 2010 a niektoré členské štáty budú mať k dispozícii ešte ďalšie dva roky. V smernici je ustanovené zrušenie vyhradenej oblasti vo všetkých členských štátoch, potvrdenie rozsahu a úrovne univerzálnej poštovej služby a rozšírenie úlohy vnútroštátnych regulačných orgánov na umožnenie realizácie rozličných opatrení, ktoré členské štáty môžu prijať v prípade potreby na zabezpečenie a financovanie univerzálnej služby. Úloha štátnej pomoci a tým aj jej kontrola zo strany Komisie následne nadobudnú väčší význam.
107. Pokiaľ ide o **uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci na sektor poštových služieb** v roku 2008, Komisia prijala niekoľko rozhodnutí zameraných na zabezpečenie, aby prevádzkovatelia poštových služieb poverení službami všeobecného hospodárskeho záujmu a ich dcérske spoločnosti nepoživali neoprávnene priznané výhody. Komisia pokračovala vo svojom vyšetrovaní týkajúcom sa údajnej nadmernej kompenzácie pre spoločnosť *Deutsche Post AG*¹⁵⁶ za vykonávanie jej povinnosti poskytovať

¹⁵² [Vec COMP/M.5046 Friesland Foods/Campina](#) (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).

¹⁵³ [Case COMP/M.4980 ABF/GBI BUSINESS](#) (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).

¹⁵⁴ [Vec COMP/M.5047 REWE/ADEG](#) (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).

¹⁵⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/06/ES z 20. februára 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 97/67/ES s ohľadom na úplné dokončenie vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 52, 27.2.2008, p. 3).

¹⁵⁶ Vec [C_36/2007](#) *Sťažnosť proti Nemecku za neoprávnenú štátnu pomoc pre Deutsche Post* (Ú. v. EÚ C 245, 19.10.2007, s. 21).

univerzálne služby. Pretože Nemecko odmietlo poskytnúť požadované informácie poslala v októbri Nemecku príkaz na poskytnutie informácií. Komisia tiež skúmala, či prevádzkovatelia poštových služieb nedostali od štátu iné formy pomoci. V tejto súvislosti ukončila vyšetrovanie pomoci poskytnutej *letisku Lipsko a DHL*¹⁵⁷. Hoci Komisia schválila pomoc pre letisko Lipsko na vybudovanie južnej prístávacej dráhy, zakázala poskytnutie odporúčacieho listu a určitých záruk, ktoré spoločnosť DHL dostala ako pomoc na presťahovanie svojej európskej centrality do Lipska. Pomoc, ktorá už bola spoločnosti DHL poskytnutá, bude potrebné vrátiť.

3. SPOTREBITEĽSKÉ AKTIVITY

108. Komisia vo svojich aktivitách v oblasti hospodárskej súťaže prihliada v prvom rade na záujmy spotrebiteľov a považuje za dôležité, aby hlavný tlak politiky hospodárskej súťaže slúžil na dosiahnutie maximálnej spokojnosti zákazníka.
109. Na integráciu spotrebiteľského hľadiska do politiky hospodárskej súťaže je potrebný náležitý dialóg medzi útvarmi Komisie a spotrebiteľmi alebo združeniami, ktoré ich zastupujú. V roku 2008 sa preto v GR pre hospodársku súťaž zriadil Úrad pre styk so spotrebiteľmi. Spotrebiteľia a ich zástupcovia teraz môžu útvarami Komisie poskytovať informácie, ktoré napomôžu nielen lepšiemu porozumeniu trhov, ale aj odhaleniu prípadného nesprávneho fungovania trhu¹⁵⁸. Zo svojho hľadiska dokážu najlepšie zhodnotiť situáciu a poskytnúť informácie o tom, ako vnímajú vplyv konkrétneho opatrenia.
110. Pri príprave verejnej politiky je dôležité rozumieť obavám hlavných zainteresovaných strán a vplyvom na ne, pričom spotrebiteľia nie sú výnimkou. Na základe podnetov od spotrebiteľov Komisia dokáže lepšie porozumieť tomu, ako by tieto politiky fungovali v praxi a zabezpečiť, aby sa ich ciele dali plne realizovať. Ako príklad slúži okrúhly stôl o príležitostiach a prekážkach pre online maloobchodný predaj na európskom jednotnom trhu¹⁵⁹, ako aj biela kniha o žalobách o náhradu škody, ktoré zahŕňali rozsiahle konzultácie, v rámci ktorých sa aktívne vyhľadávali názory spotrebiteľov a ich zástupcov. Aj v priebehu odvetvového prieskumu farmaceutického trhu¹⁶⁰ a pravidelne v mnohých prípadoch fúzií názory spotrebiteľov pomohli útvarami Komisie zohľadniť všetky aspekty trhu pri hľadaní problémov a riešení. Usmernenie o prioritách presadzovania práva v prípadoch zneužívania dominantného postavenia podnikov na vylúčenie konkurentov z trhu¹⁶¹ tiež potvrdilo význam tohto prístupu a bude sa rozvíjať v roku 2009 a aj po ňom.

¹⁵⁷ [Vec C 48/2006](#) Opatrenia Nemecka v prospech spoločnosti DHL a letiska Lipsko/Halle (Ú. v. EÚ L 346, 23.12.2008, s. 1).

¹⁵⁸ V roku 2008 GR pre hospodársku súťaž dostalo približne 2 500 listov od občanov v súvislosti so záležitosťami týkajúcimi sa antitrustu, fúzií a štátnej pomoci.

¹⁵⁹ Ďalšie informácie sa nachádzajú na http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/online_commerce.html

¹⁶⁰ Pozri tlačovú správu [IP/08/1829](#), 28.11.2008.

¹⁶¹ Pozri tlačovú správu [IP/08/1877](#), 3.12.2008.

4. EURÓPSKA SIEŤ PRE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ A VNÚTROŠTÁTNE SÚDY

111. Európska sieť pre hospodársku súťaž (ECN) poskytuje orgánom hospodárskej súťaže EÚ platformu na konštruktívnu koordináciu opatrení na presadzovanie práva, zabezpečenie konzistentnosti a diskusiu o politických otázkach spoločného záujmu.
112. Počas roku 2008 sa sieť ECN stretávala v rôznych zostavách, počnúc každoročnými stretnutiami vedúcich všetkých orgánov hospodárskej súťaže až po stretnutia odvetvových podskupín, plenárne zasadnutia a pracovné skupiny. V priebehu roku 2008 sa diskutovalo hlavne o 1) najnovšom vývoji v politike hospodárskej súťaže, 2) skúsenostiach vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže s nástrojmi presadzovania práva stanovenými v nariadení 1/2003, 3) revízii politiky Komisie o horizontálnych dohodách a vertikálnych obmedzeniach, 4) odvetvových otázkach, ako sú napríklad „strnulé maloobchodné ceny“, mnohostranné výmenné poplatky (MIF), dokumenty týkajúce sa jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA) a odvetvový prieskum farmaceutického trhu.
113. V roku 2008 pokračoval aj proces „konverencie“ zaznamenaný v kontexte nariadenia 1/2003. Najlepším príkladom tohto trendu je modelový program zhovievavosti ECN. Do konca roku 2008 malo programy zhovievavosti 24 členských štátov a očakáva sa, že zvyšné dva (Malta a Slovinsko) ich zavedú v blízkej budúcnosti. Okrem toho mnohí členovia siete ECN zosúladiť svoje programy s modelovým programom ECN, alebo u nich tento proces práve prebieha.
114. Dôležitým aspektom práce siete ECN je spolupráca na individuálnych prípadoch. V roku 2008 bola Komisia informovaná podľa článku 11 ods. 3 nariadenia 1/2003 o približne 150 vyšetrovaní nových prípadov¹⁶², ktoré začali vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže. Tak ako v predchádzajúcich rokoch a vďaka flexibilnému a pragmatickému prístupu zavedenému nariadením a oznámením o sieti sa vyskytlo len málo prípadov rokovani o príslušnosti prípadu a ešte v menšom počte došlo k odovzdaniu prípadu inému orgánu hospodárskej súťaže. Na zabezpečenie konzistentného uplatňovania práva EÚ útvary Komisie preskúmali alebo poradili v 61 plánovaných rozhodnutiach oznámených podľa článku 11 ods. 4 nariadenia 1/2003.
115. Aj mechanizmy spolupráce s vnútroštátnymi súdmi pri uplatňovaní právnych predpisov hospodárskej súťaže EÚ ustanovených v článku 15 nariadenia 1/2003 fungovali v roku 2008 dobre. Komisia dostala niekoľko žiadostí o poskytnutie stanoviska, ktoré na konci roka ešte zostali otvorené, ako aj kópie približne 50 rozsudkov vynesených vnútroštátnymi súdmi. Okrem toho GR pre hospodársku súťaž uzavrelo 15 grantových dohôd o odbornej príprave sudcov a uverejnilo výzvu na predkladanie návrhov na tento typ činnosti.

¹⁶²

Viac ako 55 % prípadov sa týkalo uplatňovania článku 81 Zmluvy o ES (najmä v oblasti kartelov), 30 % sa týkalo uplatňovania článku 82 Zmluvy o ES a zvyšok sa týkal oboch článkov 81 aj 82 Zmluvy o ES (najmä v sektorech energetiky, potravinárstva, médií, dopravy, telekomunikácií a poštových služieb).

5. MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

116. V čoraz globalizovanejšej svetovej ekonomike musí aj politika hospodárskej súťaže nadobudnúť globálny ráz. GR pre hospodársku súťaž reaguje na tieto zmeny posilnením a rozširovaním svojich vzťahov s partnermi po celom svete na dvojstranných i viacstranných *fórach*. Komisárka Kroesová prikladá najvyšší význam účinnej medzinárodnej spolupráci v oblasti hospodárskej súťaže.
117. V súvislosti s **rozšírením** prebiehala v priebehu roku 2008 obzvlášť úzka spolupráca s Chorvátskom a Tureckom. Chorvátsko dosiahlo značný pokrok pri plnení kritérií pre začatie prístupových rokovaní o kapitole hospodárska súťaž vrátane zvyšnej dôležitej otázky reštrukturalizácie svojich lodeníc, zatiaľ čo Turecko musí ešte zaviesť systém na kontrolu a monitorovanie štátnej pomoci. GR pre hospodársku súťaž pomáhalo krajinám západného Balkánu v ďalšom zosúladzovaní ich pravidiel hospodárskej súťaže s právnymi predpismi EÚ, čo spočívalo v pomoci pri príprave zákonov o hospodárskej súťaži a štátnej pomoci a poradenstve v oblasti zriaďovania potrebných inštitúcií na presadzovanie týchto pravidiel.
118. Pokiaľ ide o **dvojstrannú spoluprácu**, Komisia pokračovala vo svojej úzkej spolupráci s dozorným orgánom Európskeho združenia voľného obchodu (EFTA) pri presadzovaní Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP). Tak, ako v predchádzajúcich rokoch, uskutočňovali sa intenzívne výmeny v rámci osobitných dohôd o spolupráci v záležitostiach hospodárskej súťaže so Spojenými štátmi, Kanadou a Japonskom. Spolupráca s Čínou a Kóreou bola aj v roku 2008 prioritou. Okrem toho GR pre hospodársku súťaž zohralo aktívnu úlohu v prebiehajúcich rokovaníach o dohodách o voľnom obchode s Ukrajinou, Indiou a Južnou Kóreou a o obchodnej časti asociačných dohôd so Strednou Amerikou s cieľom zabezpečiť, aby praktiky, ktoré sú namierené proti hospodárskej súťaži (vrátane štátnej pomoci), nenarušali obchodné a iné hospodárske výhody vytvárané týmito dohodami.
119. V oblasti **viacstrannej spolupráce** GR pre hospodársku súťaž naďalej zohrávalo vedúcu úlohu v medzinárodnej sieti pre hospodársku súťaž (ICN), kde je členom riadiacej skupiny, spolupredseda pracovnej skupine pre kartely a je aktívnym členom ďalších pracovných skupín (v oblasti fúzií, vykonávania politiky hospodárskej súťaže, jednostranného konania a presadzovania). GR pre hospodársku súťaž naďalej aktívne prispievalo k práci výboru OECD pre hospodársku súťaž a zohrávalo vedúcu úlohu v rámci diskusií okolo okrúhleho stola na každoročnej konferencii medzivládnej skupiny expertov v oblasti práva a politiky hospodárskej súťaže a Konferencie OSN o obchode a rozvoji (UNCTAD).

6. MEDZIINŠTITUCIONÁLNA SPOLUPRÁCA

120. V roku 2008 Komisia pokračovala v spolupráci s ostatnými inštitúciami Spoločenstva v súlade s príslušnými dohodami alebo protokolmi uzavretými s príslušnými inštitúciami¹⁶³.

¹⁶³ Rámcová dohoda z 26. mája 2005 o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Komisiou; Protokol o spolupráci medzi Európskou komisiou a Európskym hospodárskym a sociálnym výborom zo

121. V roku 2008 **Európsky parlament (EP)** schválil uznesenie alebo správu o týchto témach: vyšetrovanie v odvetví retailového bankovníctva, dohoda uzavretá medzi vládou Kórejskej republiky a Európskym spoločenstvom o spolupráci, ktorá sa týka činností narúšajúcich hospodársku súťaž, a biela kniha o žalobách o náhradu škody. Počas roku 2008 sa na úrovni výborov diskutovalo aj o výročných správach o hospodárskej súťaži za roky 2006 a 2007, ktoré majú byť prijaté v roku 2009. Komisia sa zúčastnila na diskusiách, ktoré sa konali v EP a týkali sa iných súvisiacich tém vrátane uplatňovania štátnej pomoci ako reakcie na prehlbujúcu sa finančnú a hospodársku krízu.
122. Komisia úzko spolupracuje s **Radou** a informuje ju o dôležitých politických iniciatívach v oblasti hospodárskej súťaže, ako napríklad o opatreniach štátnej pomoci pre bankový sektor a iných opatreniach štátnej pomoci v súvislosti s finančnou a hospodárskou krízou. V roku 2008 Komisia prispela k politike hospodárskej súťaže najmä v súvislosti so závermi prijatými v Rade pre hospodársku súťaž (napríklad o lisabonskej stratégii, priemyselnej politike a politike týkajúcej sa MSP), Rade pre dopravu, telekomunikácie a energetiku (legislatívny balík o vnútornom trhu s energiou, balík opatrení v oblasti energetiky a zmeny klímy) a Rade pre hospodárske a finančné záležitosti (prieskum jednotného trhu, jednotná oblasť platieb v eurách, rizikový kapitál, plán hospodárskej obnovy Európy).
123. Komisia informuje **Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV)** a **Výbor regiónov** o dôležitých politických iniciatívach a zúčastňuje sa na diskusiách, ktoré prebiehajú v príslušnom výbore, týkajúcich sa týchto iniciatív. Jedným z príkladov je prijatie správy EHSV o výročnej správe Komisie o politike hospodárskej súťaže. V roku 2008 sa Komisia zúčastnila na zasadnutiach pracovnej skupiny EHSV venovaných hospodárskej súťaži a demokracii na vnútornom trhu, výročnej správe za rok 2007 a bielej knihe o žalobách o náhradu škody.

7. novembra 2005; Protokol o podmienkach spolupráce medzi Európskou komisiou a Výborom regiónov zo 17. novembra 2005.